İŞKUR

2017

ADIYAMAN

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

ADIYAMAN ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2017

YAZARLAR

Özlem BOZAN
İş ve Meslek Danışmanı

Ömer Faruk BOZAN
İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Günümüzün en önemli problemlerinden biri olan işsizlik ve istihdam sorunu toplumsal huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle işsizliği azaltan ve istihdamı artıran politikaların oluşturulması önem arz etmektedir.

İşsizlikle mücadeleyi ve istihdamın artırılmasını amaçlayan etkin istihdam politikalarının oluşturulması, işgücü piyasasındaki gelişmelerin ve işgücü hareketlerinin izlenebilmesi, güncel ve güvenilir bilgilerin elde edilmesine ve yorumlanmasına bağlıdır. Bu nedenle, işgücü piyasasından elde edilecek bilgilerin derlenmesine ve yorumlanmasına ihtiyaç vardır.

"İşgücü Piyasası Araştırma Raporu" ile ilimizin çalışma hayatını ilgilendiren nitelikli eleman açığını tespit etmek ve önümüzdeki süreçte farklı sektörlerde ihtiyaç duyulan işgücünü yetiştirmek amacıyla düzenlenecek mesleki eğitim faaliyetleri işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda olacaktır.

Bu raporun hazırlanmasında emeği geçen Adıyaman Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde çalışan İş ve Meslek Danışmanlarına, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Adıyaman İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Nurullah Naci KALKANCI
Adıyaman Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir.

Türkiye İş Kurumu, 2017 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında Türkiye genelinde 99.806 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Araştırma kapsamında, ilimizde faaliyet gösteren 20 ve daha fazla çalışanı olan 341 işyeri tespit edilmiş olup tamamına ulaşılmıştır.

İş ve Meslek Danışmanlarımızın işverenlerle gerçekleştirdiği görüşmeler sonrasında, ilimizde; istihdam edilenlerin meslek bilgileri, ihtiyaç duyulan açık işler ve bu açık işlerde aranan özellikler, bulunmasında/karşılanmasında güçlük çekilen meslekler ile bu mesleklerde neden çalışacak kişi bulunamadığına ilişkin bilgileri ve önümüzdeki yıl için istihdam beklentileri tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar, İlimizin istihdam politikalarına yön verecektir.

Adıyaman İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu raporun hazırlanmasında zaman ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize ve emeği geçen İş ve Meslek Danışmanlarımıza teşekkür ederim.

Mehmet Emin YÜCEKAYA
Adıyaman Çalışma ve İş Kurumu
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ vii
GİRİŞ 1
BİRİNCİ BÖLÜM 2
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 2
İŞKUR GÖSTERGELERİ 2
Başvuru 2
Kayıtlı İşsiz 3
Açık İşler 6
İşe Yerleştirmeler 7
Aktif İşgücü Programları 9
İşsizlik Ödeneği 13
İKİNCİ BÖLÜM 15
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 15
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 16
İşyeri Verileri 17
Mevcut İstihdam 27
AÇIK İŞLER 32
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 49
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 55
SONUÇ 60
EKLER 63
EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 63

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016) ... 3
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016) ... 5
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016) ... 7
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015) ... 8
Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016) ... 9
Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı ... 10
Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) ... 10
Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı ... 11
Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) ... 12
Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016) ... 12
Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016) ... 13
Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016) ... 13
Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı ... 17
Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları ... 26
Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 28
Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları ... 30
Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 30
Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler ... 31
Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı ... 33
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı ... 33
Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi ... 38
Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi ... 40
Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 41
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ... 42
Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları ... 42
Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı ... 43
Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi ... 45
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları ... 46
Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması ... 47
Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler ... 47
Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 48
Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı ... 51
Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı ... 52
Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri ... 54
Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri ... 55
Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ... 56
Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi ... 57
Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler ... 58

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016) 2
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016) 4
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016) 6
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016) 7
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 18
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı 19
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu 20
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 21
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu 22
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 23
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 24
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 25
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri 27
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 29
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 32
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 34
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 35
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 35
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 36
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 37
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 39
Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 40
Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 49
Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 50
Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 52
Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 53
Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 53
Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 59

KISALTMALAR

İPA İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR Türkiye İş Kurumu
NACE Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO Net İstihdam Değişim Oranı
TÜİK Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir.

İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Adıyaman İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 341 işyeri ziyaret edilmiş olup veri derlenen işyeri sayısı da aynıdır. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 15 sektörde tam sayım yapılmıştır. Adıyaman ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 19 bin 126 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 14 bin 878 çalışan erkeklerden, 4 bin 248 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin % 27,1'i, kadınların ise % 11,6'sı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 70 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 435'dir. Adıyaman ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılardır.

Adıyaman ilinde açık iş oranı % 1,9 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı % 1,7 olup, Adıyaman ili açık iş oranı bakımından 0,2 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının üstündedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise % 4,4 ile İmalat sektörüdür. Adıyaman ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı % 67,8'dir. Ayrıca söz konusu meslek grubu % 3,5 ile açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubudur. Adıyaman ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Dokuma Konfeksiyon Makineci, Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (Genel), Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Konfeksiyon İşçisi, Garson (Servis Elemanı), Beden İşçisi (Temizlik), Hemşire ve Temizlik Görevlisi. İl genelinde açık işlerin % 65,5'i için Lise ve Altı eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Adıyaman ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en fazla İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerinde eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin % 33,3'ü eleman temininde güçlük çekmektedir. Adıyaman ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin % 61,3'ü söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Adıyaman ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Dokuma Konfeksiyon Makineci, Kompleci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili) meslekleri takip etmektedir. Adıyaman ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin % 18,8'istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Adıyaman ilinde işverenlerin % 21,3'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı % 2,4 ile Türkiye ortalamasıyla aynı orandadır.

GİRİŞ

Adıyaman İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Adıyaman İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2017 yılı için Adıyaman ilinde 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Adıyaman ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının gayesi işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Başvuru

Başvuru, İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için internet üzerinden ya da Kurum İl Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaattır.

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016)

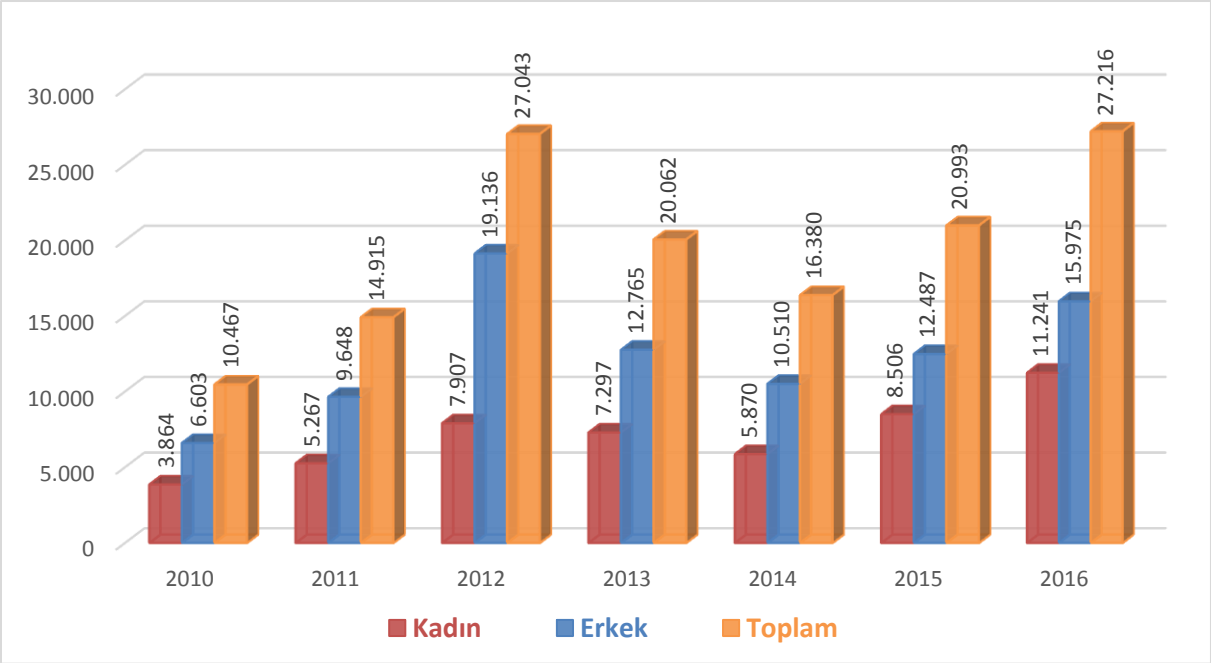

Kaynak: İŞKUR

Adıyaman ili için başvuru sayısı, 2016 yılında son yedi yılın en yüksek seviyesini görmüştür. 2016 yılındaki toplam başvuru sayısı 27 bin 216 olarak gerçekleşmiştir. Bu başvuruların 15 bin 975'ini erkekler, 11 bin 241'ini de kadınlar oluşturmuştur. Toplam başvuru sayısı 2010 yılına göre 2016 yılında 16 bin 749 kişi artmıştır. Bu artışın 7 bin 377'sini kadınlar, 9 bin 372'sini de erkekler

oluşturmuştur. Yıllar itibari ile başvuruların yaklaşık olarak % 36'sı kadınlardan, % 64'ü erkeklerden oluşmaktadır. 2016'da 2010'a göre kadınların başvuru sayısı yaklaşık dört kat artmışken erkeklerde ise yaklaşık 10.000 artış olmuştur. Toplam başvuru sayısı da yaklaşık üç kat artmıştır.

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	5.269	7.119	12.388
Büro Memuru (Genel)	385	418	803
Beden İşçisi (Temizlik)	380	282	662
Makineci (Dikiş)	382	280	662
Satış Danışmanı	282	180	462
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	285	160	445
Garson (Servis Elemanı)	31	347	378
Temizlik Görevlisi	132	175	307
Beden İşçisi (İnşaat)	2	286	288
Sekreter	245	12	257

Kaynak: İŞKUR

Tablo 1'de Adıyaman ilinde mesleklere göre kayıtlı başvuru sayıları mevcuttur. En fazla başvurunun olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada 12 bin 388 tane başvuruyla Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu mesleği Büro Memuru (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) meslekleri takip etmiştir. Kadınların başvurduğu mesleklere bakıldığında yine Beden İşçisi (Genel), Büro Memuru (Genel), Beden İşçisi (Temizlik), Makineci (Dikiş), meslekleri yer almaktadır. Erkeklerde ise Beden İşçisi (Genel), Büro Memuru (Genel) ve Garson(Servis Elemanı) meslekleri farklılık göstermektedir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Adıyaman ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016)

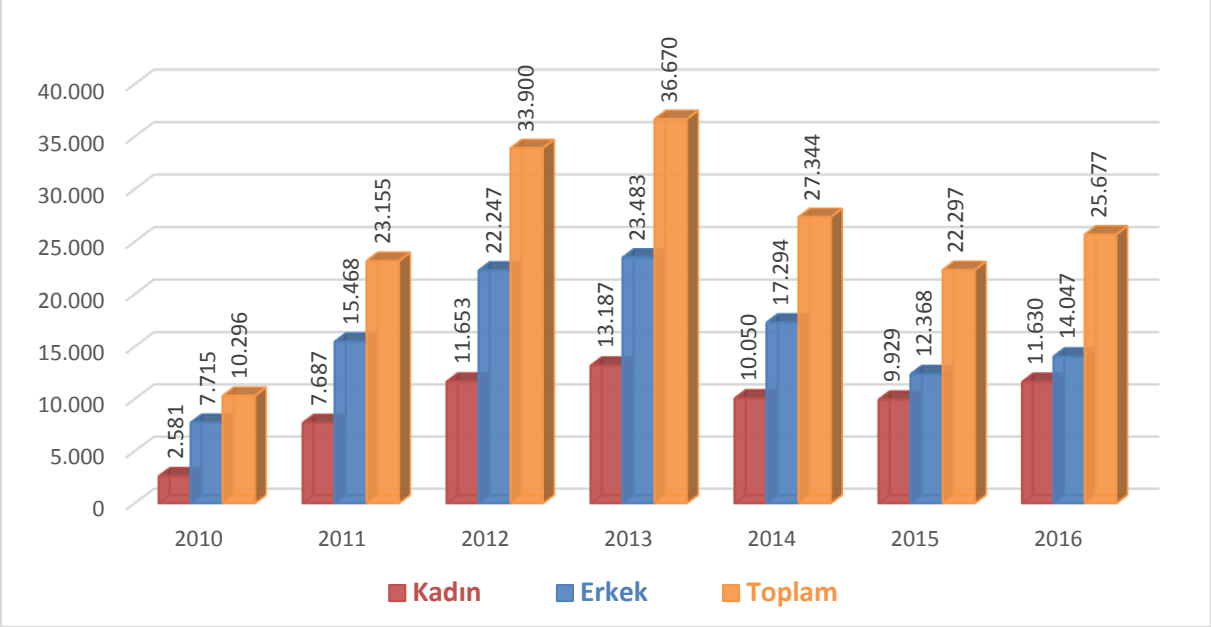

Kaynak: İŞKUR

Şekil 2'ye göre Adıyaman ili kayıtlı işsizlerde erkeklerin sayısı her dönemde kadın sayısından fazla olmakla beraber 2010 yılından 2012 yılına kadar toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmekte olup 2012'den 2013'e geçişte yavaşlayan bir artış gözlenmiştir. 2013 yılı itibariyle kayıtlı işsizlerin sayısında dalgalanma gözlemlenmiştir.

2010 yılında Adıyaman ilinde İŞKUR'a kayıtlı 10 bin 296 işsizin 7 bin 715'i erkeklerden, geri kalan 2 bin 581 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 2 bin 581 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2016 yılında yaklaşık beş kat artarak 11 bin 630'a yükselmiştir. Kadınların ekonomik değer üretmek ve ev ekonomisine katkı sağlamak amacıyla işgücü piyasasında yer almak istemeleri, bu sayıda belirgin bir artış olmasını sağlamıştır. Bu sebeplerin dışında İŞKUR'un kadınlara yönelik düzenlediği mesleki eğitim kurslarına ve diğer aktif işgücü programlarına katılımın fazla olması İŞKUR'un işgücü piyasasında tanınırlığının ve etkinliğinin arttığının göstergesidir.

2016 yılında ise toplam 25 bin 677 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Rakamlardaki yükseliş İŞKUR'un tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu hale gelmesinden kaynaklanmaktadır. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	6.094	6.384	12.478
Büro Memuru (Genel)	421	384	805
Beden İşçisi (Temizlik)	399	284	683
Satış Danışmanı	276	159	435
Makineci (Dikiş)	198	126	324
Garson (Servis Elemanı)	25	293	318
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	207	102	309
Temizlik Görevlisi	179	128	307
Sekreter	283	15	298
Ön Muhasebeci	139	106	245

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Adıyaman ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Adıyaman ilinde Kuruma kayıtlı 12 bin 478 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Adıyaman ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %70'ini oluşturmaktadır. Herhangi bir niteliği olmayan kişilerin çokça müracaat ettiği "Toplum Yararına Programlar" (TYP) neticesinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işgücü göstergelerinde bir takım nicel değişiklikler olmuştur. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde yaşanan genel artış bu noktada ortaya çıkmaktadır. Bu mesleği Büro Memuru (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) meslekleri takip etmiştir. Başvurularda olduğu gibi kadın kayıtlı işsizlerde de aynı durum söz konusudur. Kadınlarda en çok Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik), Büro Memuru(genel) gibi mesleklerin yanı sıra Satış Danışmanı, Makineci (Dikiş), Ön Muhasebeci ve Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi gibi niteliği yüksek mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016)

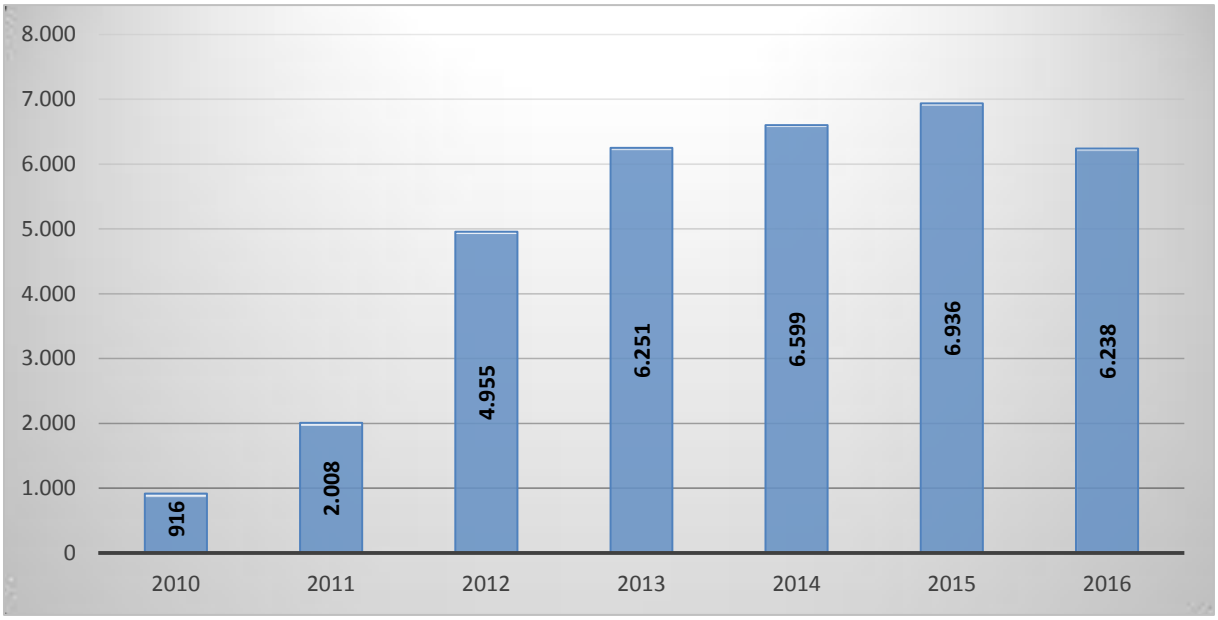

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 916 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2016 yılına gelindiğinde 6 bin 238 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde 2015 yılına kadar yükseliş göstermiştir. 2011 yılından itibaren 2013 yılında artış eğilimi göstermiştir. Açık iş sayısı 6 bin 936 ile 2015 yılında zirveyi görmüştür.

2016 yılı Adıyaman ilinde açık iş sayısı toplamda 6 bin 238 kişidir. Bununla beraber en fazla açık iş sayısının olduğu meslekler Dokuma Konfeksiyon Makineci, Makineci (Dikiş) ve Beden İşçisi (Genel)'dir. Adıyaman ilinde tekstil işletmelerinin yoğun olmasından kaynaklı olarak talep edilen mesleklerin buna göre şekillendiği söylemek mümkündür.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016)

Meslekler	Açık İş Sayısı
Dokuma Konfeksiyon Makineci	890
Makineci (Dikiş)	863
Beden İşçisi (Genel)	833
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	581
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	318
Konfeksiyon İşçisi	237
Garson (Servis Elemanı)	177
Beden İşçisi (Temizlik)	160
Hemşire	137
Temizlik Görevlisi	136

Kaynak: İŞKUR

Adıyaman ilinde 2016 yılında 4 bin 332 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 890 kişilik açık işe sahip Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının %20,5 'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Makineci (Dikiş) ve Beden İşçisi(Genel) meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşgücü piyasasının arz ve talep yönlü olduğu düşünüldüğünde işgücü talebinin artması ile daha fazla bireyin işe yerleşmesi doğal bir sonuçtur. Bu nedenle işe yerleştirme sayılarının artması için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu unutulamamalıdır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016)

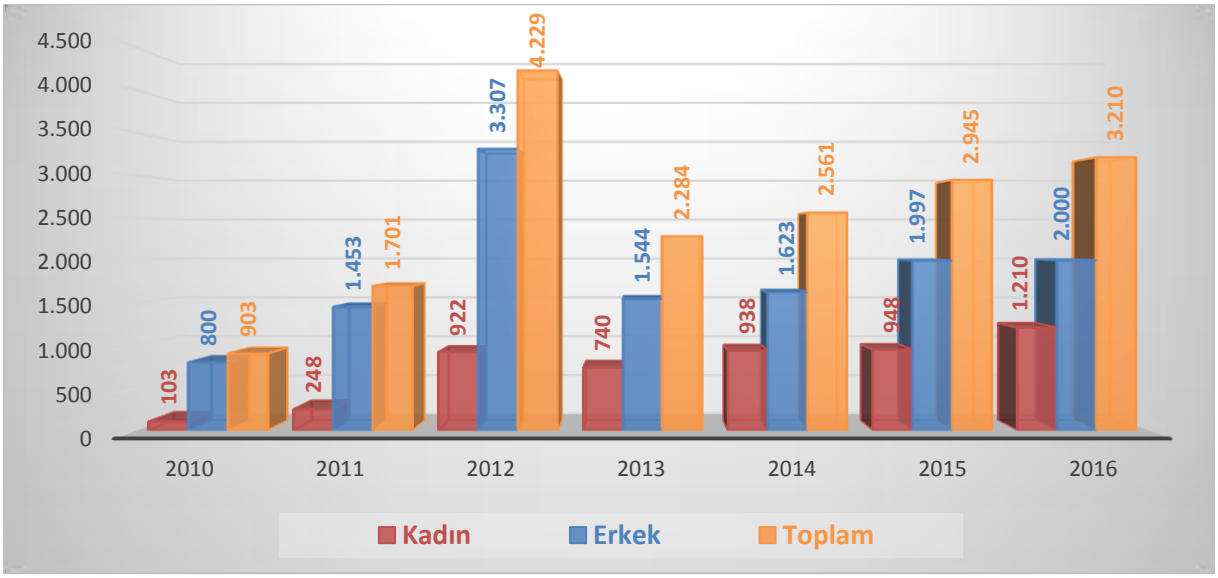

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 903 olan Adıyaman ilinde işe yerleştirilenlerin 800'ü erkeklerden, geri kalan 103 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar 2012 yılına kadar artış gösterirken 2013 yılında işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir düşüş yaşanmıştır. Ekonomideki durgunluk, sektörel belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır. 2013 yılından itibaren 2016 yılına kadar istikrarlı bir artış görülmüştür. 2016 yılında Adıyaman ilinde 3 bin 210 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2010yılına kadar işe yerleşenlerin yaklaşık % 11,4'ü kadınlardan oluşurken bu oran 2016 yılında % 37,6'ya yükselmiştir. İşe yerleştirme rakamlarındaki belirgin artışın arkasında; aktif işgücü programları ve İŞKUR'un işgücü piyasasında aktif bir şekilde rol üstlenmesi yatmaktadır. Bunların neticesinde İŞKUR'un tercih edilirliği; hem kayıtlı işsiz göstergelerine hem de işe yerleştirme sayılarına yansımıştır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Makineci (Dikiş)	251	302	553
Beden İşçisi (Genel)	71	451	522
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	140	101	241
Dokuma Konfeksiyon Makineci	116	76	192
Konfeksiyon İşçisi	108	82	190
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	76	78	154
Hemşire	93	34	127
Müşteri Temsilcisi	66	59	125
Beden İşçisi (Temizlik)	51	62	113
Temizlik Görevlisi	8	78	86

Kaynak: İŞKUR

Adıyaman ilinde 553 kişilik işe yerleştirmeyle Makineci (Dikiş) mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının % 24,01 'ini oluşturmaktadır. İl genelinde tekstil işletmelerinin yoğun olmasından kaynaklı olarak talep edilen mesleklerin buna göre şekillendiği söylemek mümkündür. Bu mesleği Beden İşçisi (Genel) , Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en çok Makineci (Dikiş), Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleklerinde işe yerleştirilirken, erkekler en çok Beden İşçisi (Genel), Makineci (Dikiş) ve Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016)

MEK				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	29	232	228	460
2011	80	859	589	1.448
2012	52	553	575	1.128
2013	127	1.543	1.122	2.665
2014	88	862	735	1.597
2015	72	601	984	1.585
2016	79	1.119	469	1.588

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursu en fazla 2013 yılında düzenlenmiştir. Düzenlenen 127 kursa bin 543 kadın kursiyer, bin 122 erkek kursiyer katılarak toplam 2 bin 665 kursiyer katılım sağlamıştır. 2016 yılında ise düzenlenen 79 mesleki eğitim kursuna bin 588 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin bin 119'u erkek, 469'u erkeklerden oluşmaktadır. 2016 yılındaki kurs sayısı 2010 yılına göre yaklaşık üç kat artmış olup kadın kursiyerlerin sayısı da beş kat artmıştır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırarak işsizlik probleminin çözülmesini hedefleyen programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Kursa katılan bireylerin cinsiyetleri incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2016 yılında katılan kursiyerlerin % 70,5'i kadınlardan oluşmaktadır. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci
Kadın Üst Giysileri Dikim Elemanı	Ahşap Kalıpçı	Ev Tekstili Ürünleri Hazırlama Elemanı
Ahşap Hediyelik Eşya Yapımcısı	Betonarme Demircisi	Kadın Üst Giysileri Dikim Elemanı
Ev Tekstili Ürünleri Hazırlama Elemanı	Ahşap Montaj Elemanı	Ahşap Hediyelik Eşya Yapımcısı
Yöresel Kilim Dokuyucusu	Taş Ve Tuğla Duvarcısı/Yapı Duvarcısı	Yöresel Kilim Dokuyucusu
El Nakışçısı	Bilgisayar Ağ Sistemleri Ve Yönlendirme Elemanı	El Nakışçısı
Saç Bakım Ve Yapımcısı	Plastik Boru Tesisatçısı	Saç Bakım Ve Yapımcısı
Trikotajcı/Endüstriyel Örmeci	Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi	Ahşap Kalıpçı
Cilt Bakım Elemanı	Temel Metal Şekillendirme Elemanı	Trikotajcı/Endüstriyel Örmeci

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Ev Tekstili Ürünleri Hazırlama Elemanı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Dokuma Konfeksiyon Makineci, Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı ve Kadın Üst Giysileri Dikim Elemanı mesleğinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Ev Tekstili Ürünleri Hazırlama Elemanı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

İEP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	2	0	3	3
2012	44	231	177	408
2013	293	417	453	870
2014	448	443	393	836
2015	523	535	513	1.048
2016	646	734	793	1.527

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olunamamasının yanında yeterli iş tecrübesine sahip olunmamasıdır. İşbaşı Eğitim Programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin

istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2011 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2016 yılında düzenlenen toplam kurs sayısı 2011 yılına göre 323 kat artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir 2011 yılındaki toplam katılımcı sayısı üç iken 2016 yılında bu sayı 1.527'ye yükselmiştir.

2016 yılında 646 program düzenlenmiş olup toplam bin 527 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların % 48,1'i kadınlardan % 51,9'u ise erkeklerden oluşmaktadır. Artış eğiliminde olan işbaşı eğitim programından 2016 yılında 2015 yılına göre % 45,7 oranında daha fazla kişi faydalanmıştır.

Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Konfeksiyon İşçisi	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Konfeksiyon İşçisi
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Konfeksiyon İşçisi	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Makineci (Dikiş)	Garson (Servis Elemanı)	Makineci (Dikiş)
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Makineci (Dikiş)	Dokuma Konfeksiyon Makineci
Sekreter	Ön Muhasebeci	Satış Danışmanı
Hasta Kabul-Kayıt Görevlisi	Satış Danışmanı	Garson (Servis Elemanı)
Satış Danışmanı	Büro Memuru (Genel)	Ön Muhasebeci
Satış Elemanı (Perakende)	Satış Elemanı (Perakende)	Büro Memuru (Genel)
Büro Memuru (Genel)	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Satış Elemanı (Perakende)

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Konfeksiyon İşçisi, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ve Makineci (Dikiş) mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Konfeksiyon İşçisi, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ve Makineci (Dikiş) mesleğinde program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Konfeksiyon İşçisi ve Garson (Servis Elemanı)mesleklerinde program düzenlenmiştir. Adıyaman

ilinde tekstil işletmelerinin yoğun olmasından kaynaklı olarak talep edilen mesleklerin buna göre şekillendiğini söylemek mümkündür.

Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

GEP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2014	8	64	130	194
2015	13	98	230	328
2016	16	135	244	379

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2016 yılında 16 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2016 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı 2014 yılına göre 2 kat daha fazladır. 2014- 2016 yıllarında programa 297'si kadın, 604'ü erkek olmak üzere toplam 901 kişi katılmıştır. 2016 yılında kadın katılımcı sayısı 2014 yılına göre 2 kat artmıştır. Toplam katılımcı sayısı da aynı şekilde 2 kat artmıştır.

Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016)

TYP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	22	67	591	658
2011	30	94	649	743
2012	82	398	3.105	3.503
2013	84	434	2.567	3.001
2014	82	736	2.025	2.761
2015	67	1.067	2.787	3.854
2016	29	569	917	1.486

Kaynak: İŞKUR

Toplum Yararına Programlar; işsizliğin yoğun olduğu dönemlerde toplum yararına bir iş ya da hizmetin gerçekleştirilmesi yoluyla özellikle istihdamında zorluk çekilen işsizlerin çalışma alışkanlık ve disiplininden uzaklaşmalarını engelleyerek işgücü piyasasına uyumlarını gerçekleştirmek ve geçici gelir desteği sağlamak gayesiyle uygulanmaktadır. Adıyaman ilinde 2015 yılında Toplum Yararına Programlara katılanların sayısında ciddi bir artış meydana gelmiştir. 2015 yılından toplam 67 kurs açılmış olup bu programlara bin 67'si kadın, 2 bin 787'si erkek olmak üzere toplamda 3 bin 854 kişi katılmıştır. Toplum yararına programlar en fazla MEB Bakım Onarım ve Temizlik, Ağaçlandırma işlerinde düzenlenmiştir.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016)

Yıllar	Başvuru Sayısı	Hak Eden Sayısı
2010	1.160	927
2011	1.460	892
2012	2.199	1.278
2013	2.471	1.409
2014	3.495	2.032
2015	3.844	2.001
2016	5.416	2.740

Kaynak: İŞKUR

Adıyaman ilinde 2016 yılında toplam 5 bin 416 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 2 bin 740'ı işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuranların sayısı 2016 yılında 2015 yılına göre % 40,8 oranında artmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2016 yılında 2015 yılına göre % 36,9 oranında artış göstermiştir. İŞKUR'un tanınırlığının ve işgücü piyasasındaki etkinliğinin artması, işsizlik sigortasından yararlanma şartlarındaki değişiklikle birlikte değerlendirildiğinde işsizlik ödeneğine başvuruların sayısı artmıştır.

Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016)

Meslekler	İÖ Hak eden Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	1.056
Büro Memuru (Genel)	94
Makineci (Dikiş)	78
İnşaat İşçisi	66
Şoför-Yük Taşıma	43
Aşçı	39
Ön Muhasebeci	37
Beden İşçisi (Temizlik)	36
Temizlik Görevlisi	35
Garson (Servis Elemanı)	32

Kaynak: İŞKUR

Tablo 12’de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada bin 56 kişi ile Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Adıyaman ili için başvuru sayısı ve kayıtlı işsiz sayısında ilk sırada yer alan Beden İşçisi (Genel) mesleği işsizlik ödeneğini hak edenler içinde de birinci sırada yer almaktadır. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde bin 56 kişi işsizlik ödeneği almayı hak etmiştir. Bu rakam toplam işsizlik ödeneğini almaya hak edenlerin %69,6’sını oluşturmaktadır. Büro Memuru (Genel) mesleğinde ise bu sayı 94 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Makineci (Dikiş), İnşaat İşçisi ve Şoför- Yük Taşıma meslekleri takip etmiştir. Tablo 12’den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında Türkiye genelinde 90 bin 749 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2018 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Adıyaman ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Adıyaman ilinde 341 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 19 bin 126 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Adıyaman ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 1'de Adıyaman ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşyeri Sayısı
İmalat	83
İnşaat	75
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	60
Ulaştırma ve depolama	37
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	28
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	15
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	12
Madencilik ve taş ocakçılığı	9
Eğitim	5
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	5
Diğer hizmet faaliyetleri	4
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	4
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2
Gayrimenkul faaliyetleri	1
Bilgi ve iletişim	1
Genel Toplam	**341**

Kaynak: İPA 2017

Adıyaman ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Adıyaman ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin % 24,3'ü İmalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı % 30'dur. Bu durumda Adıyaman ilinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının az da olsa altındadır. İmalat sektöründen sonra en fazla işyeri İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin % 21,9'u bu sektörde bulunmaktadır. Ayrıca % 17,8 olan Türkiye ortalamasına yakın bir oran olarak gerçekleşmiştir. Adıyaman ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden her 2 işyerinden bir tanesi İmalat ve İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir.

Finans ve Sigorta Faaliyetleri ve Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde hiç işyeri bulunmamakla beraber en az işyeri sayısı Gayrimenkul Faaliyetleri ile beraber Bilgi ve İletişim sektörüdür. Ancak bu tablo okunurken Adıyaman ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dâhil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca

bu araştırma işyeri bazlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan bir Finans ve Sigorta Faaliyetleri ile sektöründe bulunan banka şubesi mevcut olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

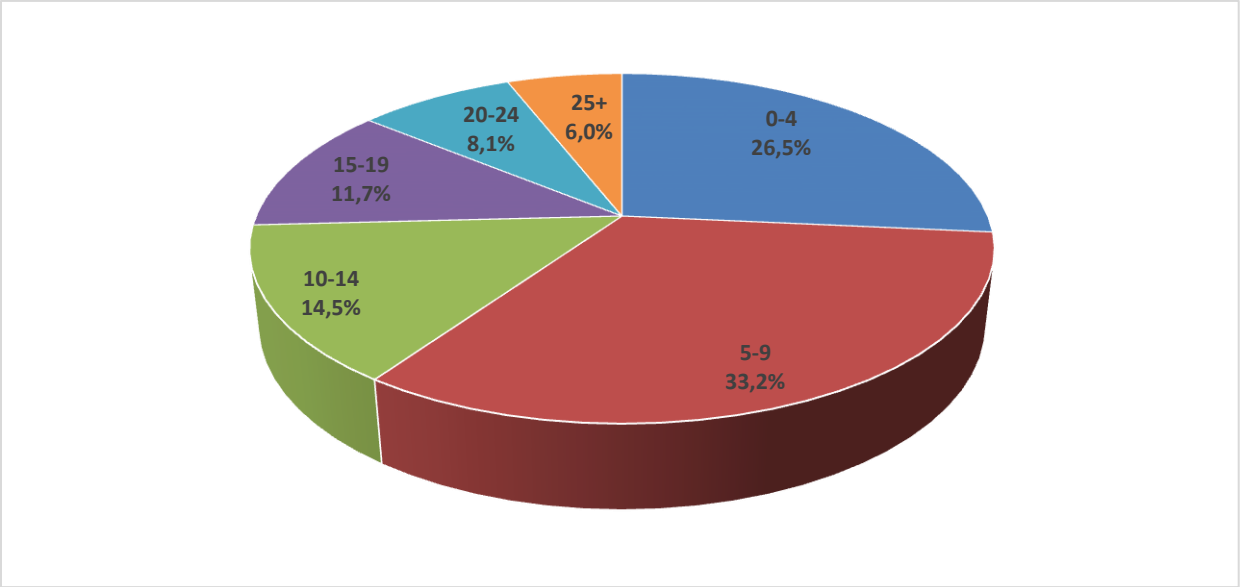

Kaynak: İPA 2017

Şekil 5'de görüldüğü üzere Adıyaman ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin % 33,2'si 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise % 14,5'dir. İşyerlerinin yarısından fazlası 0-9 yaş aralığındadır. İşyerlerinin % 6'sı ise 25 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir. 0-9 yaş arası işletmeleri ilin 59,7 sini oluşturduğundan genç işyerleri ilin işgücü piyasasının çoğunluğunu oluşturmaktadır

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı

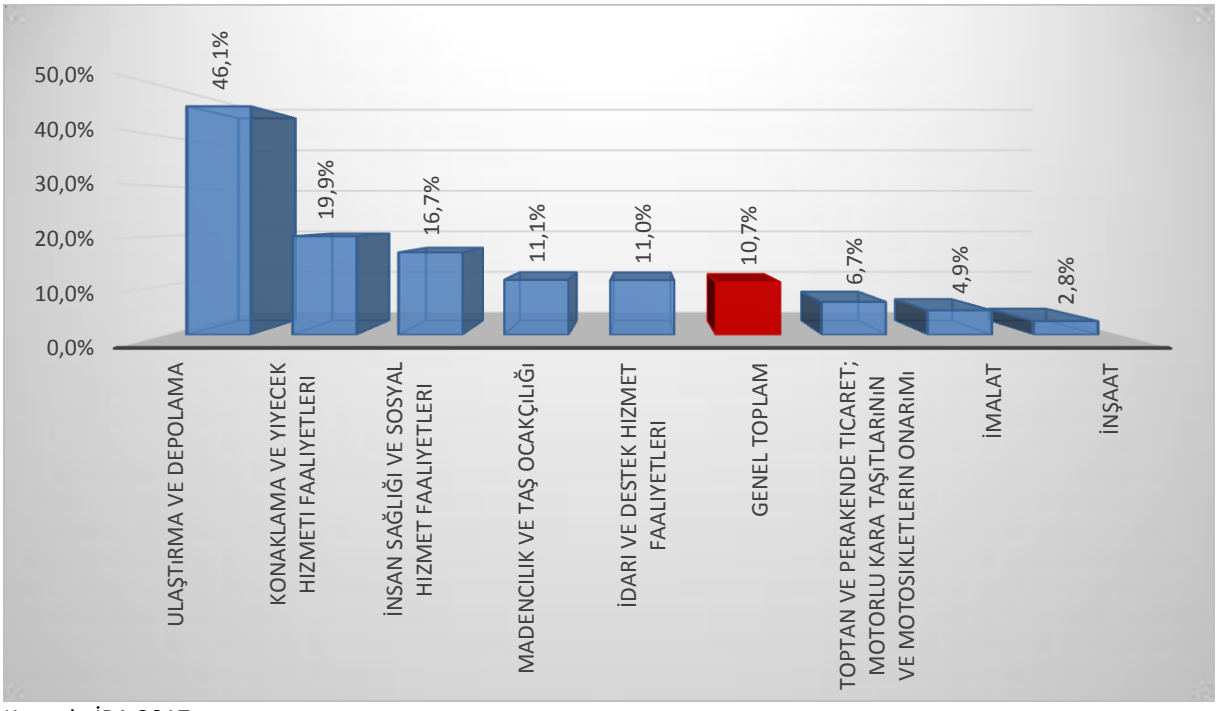

Kaynak: İPA 2017

Adıyaman ilinde Ulaştırma ve Depolama sektöründe yer alan işyerlerinin % 46,1'inde part-time çalışan bulunmaktadır. Adıyaman ili genelinde bu oran % 10,7 olarak gerçekleşmiştir. Ulaştırma ve Depolama sektörü Türkiye genelinde bu konuda % 15,1 ile sekizinci sırada yer almıştır. Adıyaman ilinde ikinci sırada Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin % 19,9'unda part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada ise % 16,7 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat sektöründe işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir.

Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

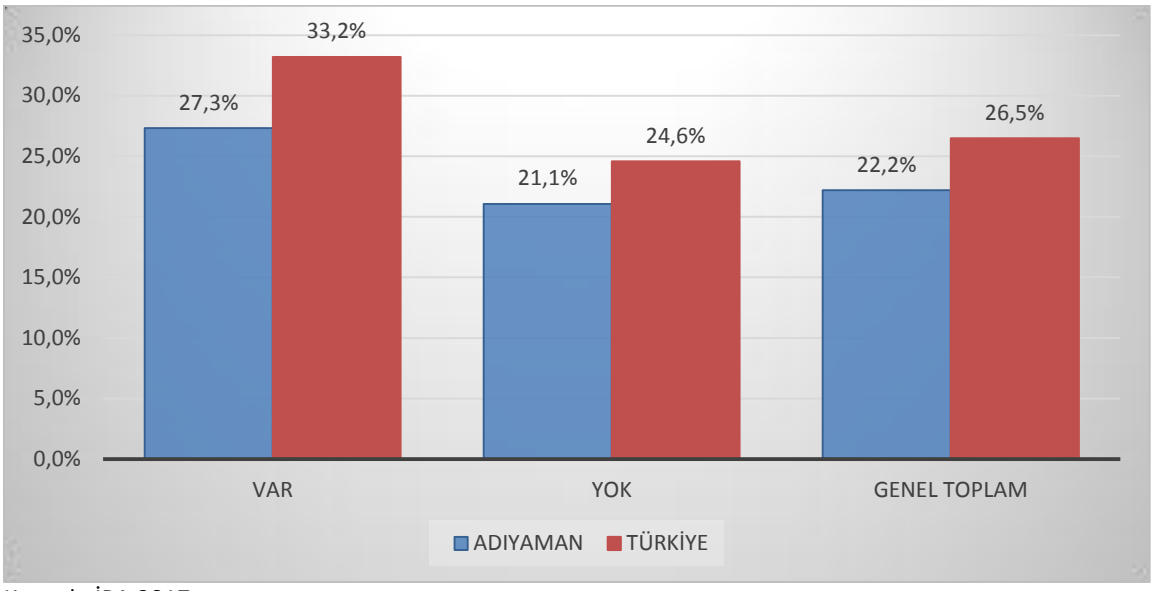

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların % 26,5'ini kadınlar oluşturmaktayken Adıyaman ilinde bu oran % 22,2 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Adıyaman ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı % 27,3 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı % 21,1 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı % 33,2 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde % 24,6'da kalmıştır. Adıyaman ilinde part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile aynı bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

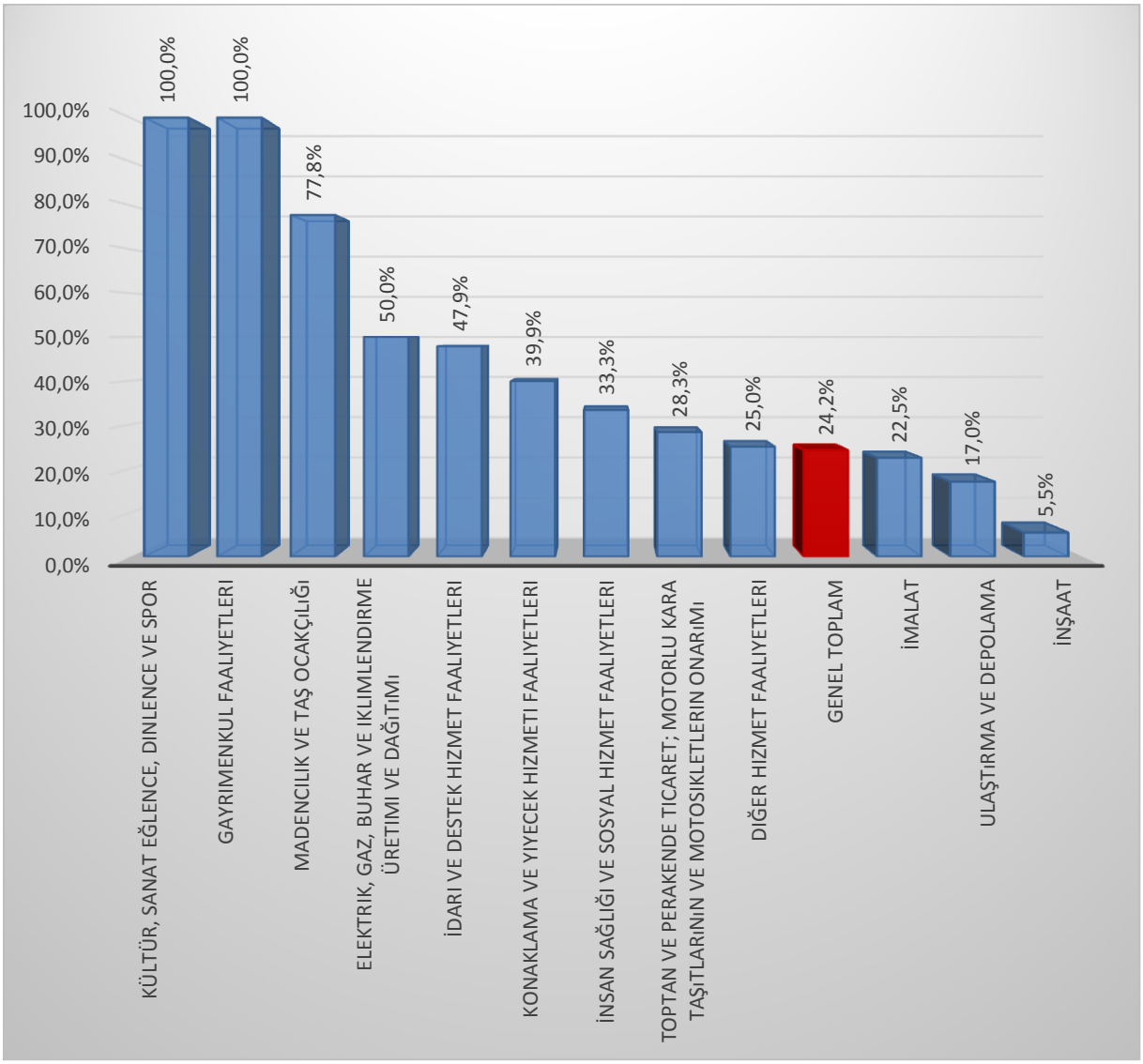

Kaynak: İPA 2017

Adıyaman ilinde işyerlerinin % 24,2'sinde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde % 25,7'dir. Adıyaman ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Gayrimenkul Faaliyetleri ile beraber Kültür, Sanat Eğlence Dinlence ve Spor sektöründe görünmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinin tamamında vardiyalı çalışma söz konusudur. İmalat ile Ulaştırma ve Depolama sektörlerinde bu oran düşük olmakla beraber, vardiyalı çalışmayı az yapan bir diğer sektör olan inşaat sektöründe bu oran % 5,5 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

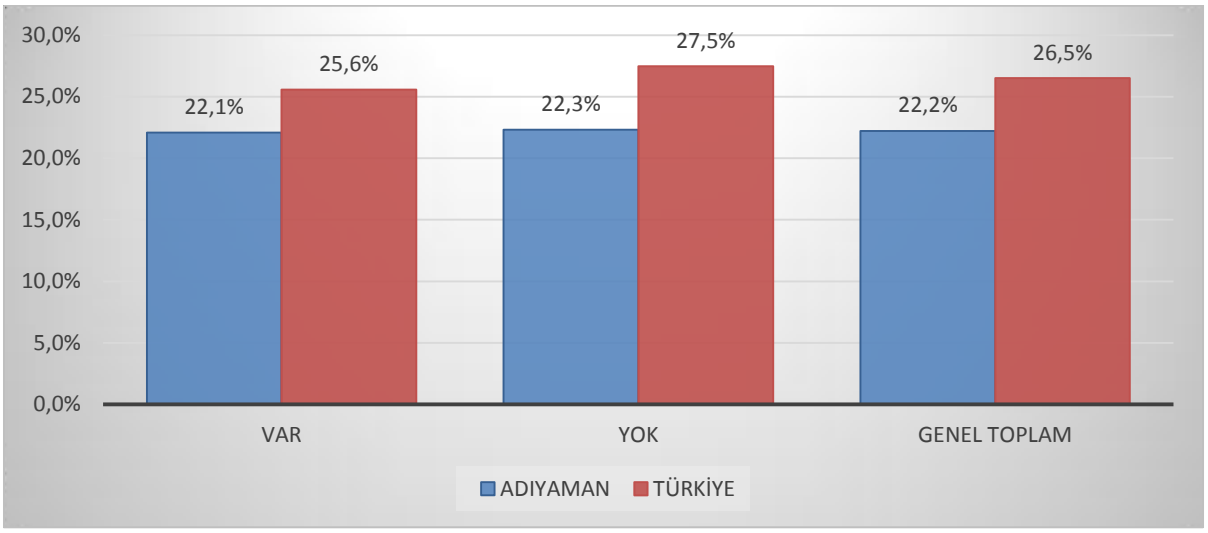

Kaynak: İPA 2017

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilime uygun yönde bir durum olduğu görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha azdır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların % 22,1'i kadın, % 77,9'u ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı % 22,3'dür. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Bunun sebebi genel olarak Adıyaman ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların büyük bir çoğunluğunun erkeklerden oluşmasıdır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,9 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Adıyaman ilinde de yaklaşık bir değer olan 1,2 puanda olup doğru yönde işlemektedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

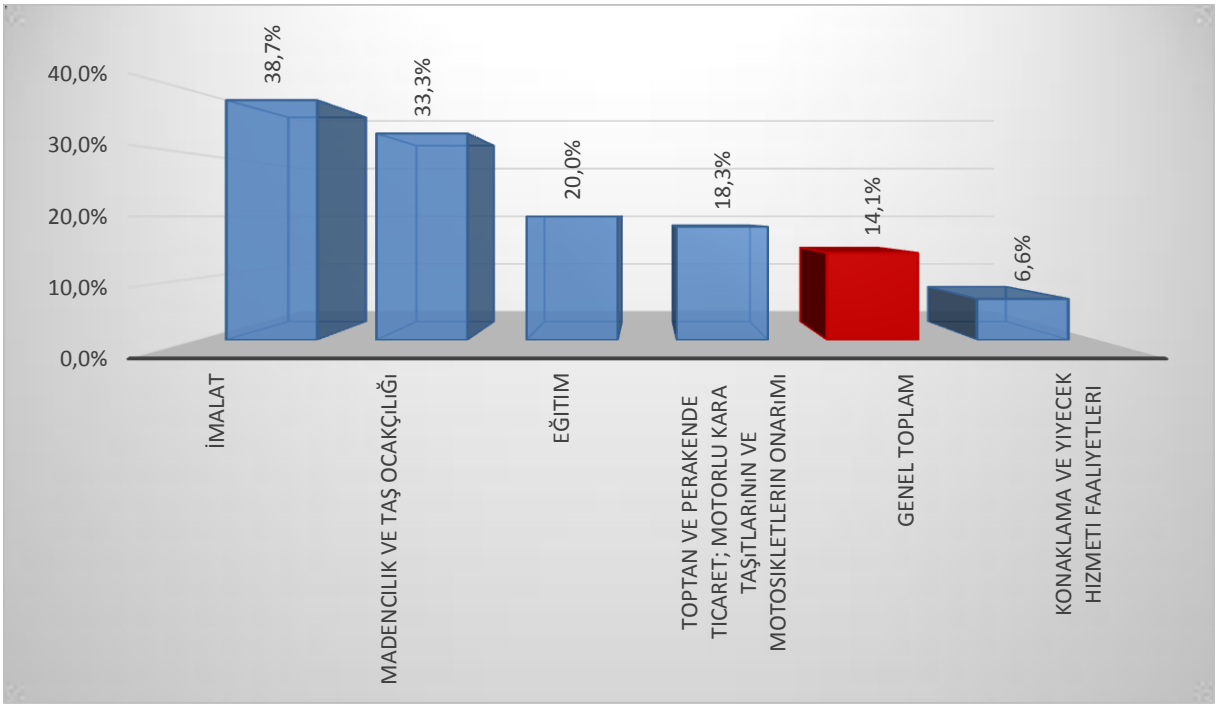

Kaynak: İPA 2017

Adıyaman ilinde 17 sektörden 5 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin % 38,7'si ihracat yapmakta, ikinci sırada ise % 33,3 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Adıyaman ili ortalamasına göre çok yüksek bir seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin % 24,1'i ihracat yapmakta ve Adıyaman ilinde olduğu gibi ilk iki sektör olarak % 55,2 ile İmalat ve % 30,3 ile de Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İmalat sektöründe söz konusu oranın yüksek çıkmasının en önemli sebebi yoğunlukta tekstilin olmasıdır. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

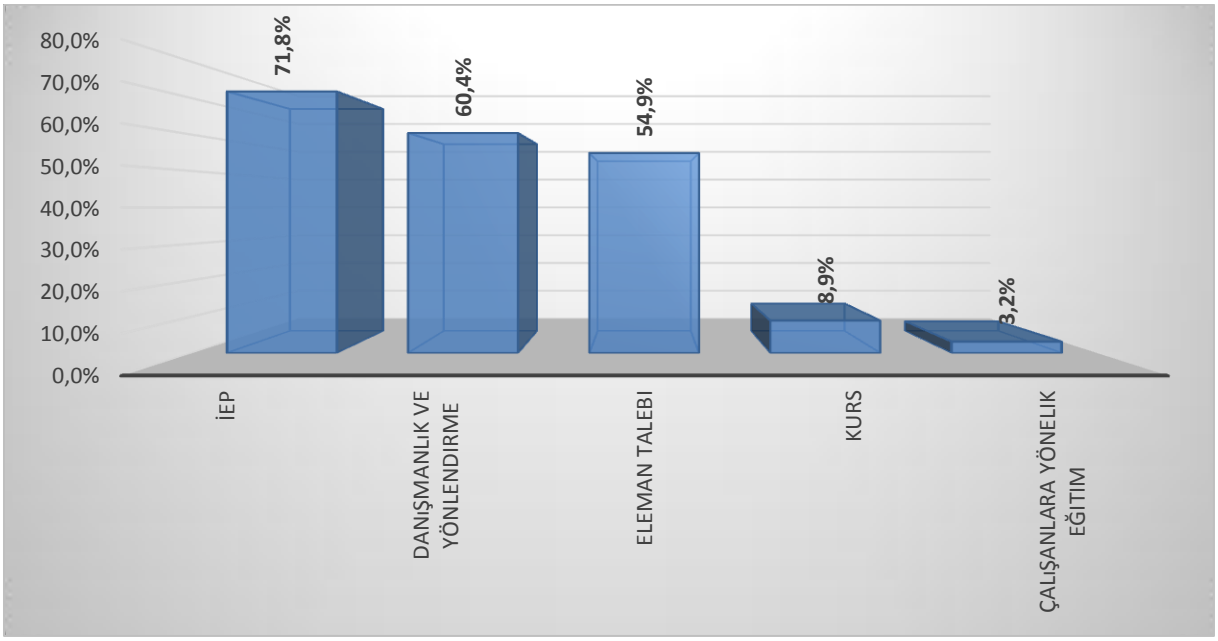

Kaynak: İPA 2017

Adıyaman ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin % 67,3'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı % 55,4 olarak gerçekleşerek, bu oran Adıyaman ili için Türkiye ortalamasının üstünde bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok İşbaşı Eğitim Programı hizmeti almıştır. Bu işyerlerinin % 71,8'i İşbaşı Eğitim Programından yararlanırken % 60,4'ü Danışmanlık ve Yönlendirme alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

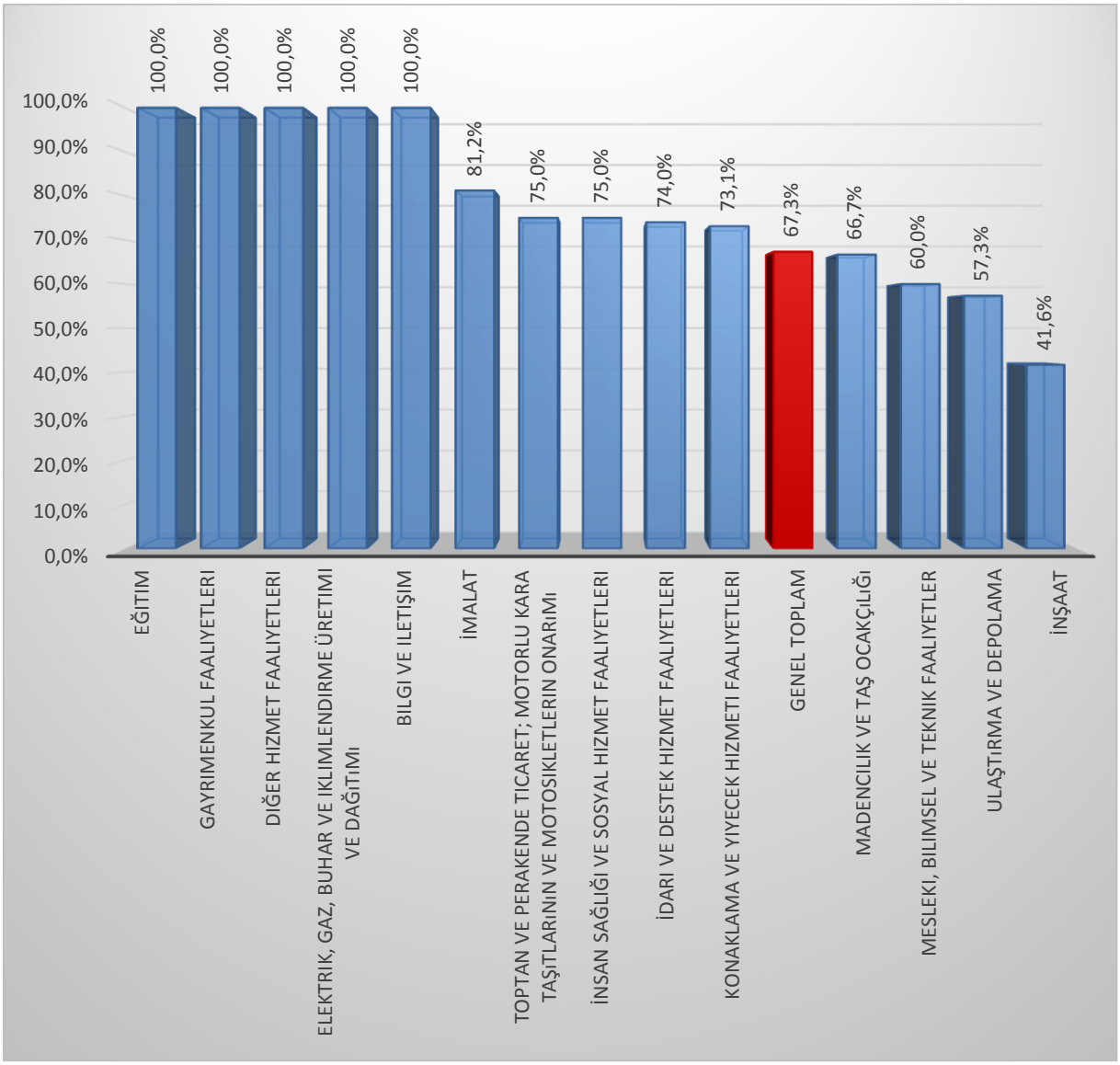

Kaynak: İPA 2017

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Adıyaman ilinde Eğitim, Gayrimenkul Faaliyetleri, Diğer Hizmet Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi İle Bilgi ve İletişim sektöründe yer alan işyerlerinin % 100'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işyerine sahip olan İmalat sektöründe ise bu oran il geneli olan % 67,3'ün üstünde olan % 81,2 seviyesinde gerçekleşmiştir. İlin diğer önde gelen sektörlerinden olan İnşaat sektöründe bu oran % 41,6 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	Kurs
İmalat	10,8%	60,1%	78,6%	75,3%	23,0%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	-	60,0%	57,8%	79,9%	8,9%
İnşaat	-	56,6%	40,1%	50,1%	-
Ulaştırma ve Depolama	-	90,3%	40,0%	70,1%	-
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	-	50,0%	19,7%	90,1%	4,8%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	-	27,3%	63,6%	81,8%	-
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	-	77,8%	44,4%	77,8%	-
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	-	83,3%	83,3%	33,3%	-
Eğitim	-	20,0%	20,0%	100,0%	-
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	-	75,0%	50,0%	25,0%	-
Diğer Hizmet Faaliyetleri	-	50,0%	50,0%	50,0%	-
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	-	33,3%	-	66,7%	-
Gayrimenkul Faaliyetleri	-	100,0%	-	100,0%	-
Bilgi ve İletişim	-	100,0%	100,0%	-	-
Genel Toplam	**3,2%**	**60,4%**	**54,9%**	**71,8%**	**8,9%**

Kaynak: İPA 2017

Adıyaman ilinde en çok Eğitim, Gayrimenkul Faaliyetleri, Diğer Hizmet Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi İle Bilgi ve İletişim sektöründe yer alan işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 14'de yer almaktadır. Eğitim sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin % 100'ü işbaşı eğitim programından, % 20'si Eleman Talebi hizmetinden faydalanmışlardır.

Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerleri İŞKUR'un sadece İşbaşı Eğitim Programı ile Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetlerinden yararlanmıştır. Çalışanlara yönelik eğitimden faydalanan tek sektör İmalat sektörüdür.

İŞKUR'dan eleman talebinde % 100 ile en çok Bilgi ve İletişim sektörü bulunmaktadır. Bu oran Madencilik ve Taş ocakçılığı sektöründe % 83,3, İmalat sektöründe % 78,6'dır.

Kısa Çalışma Ödeneğinden faydalanan sektör bulunmamaktadır.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri

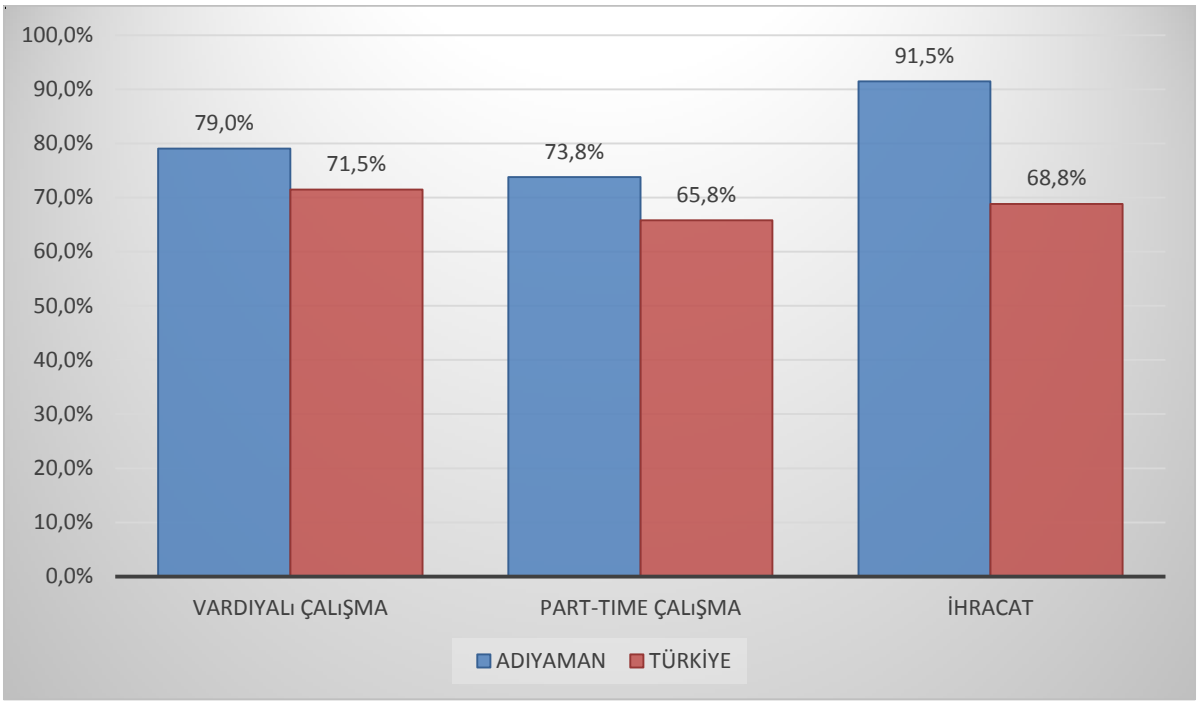

Kaynak: İPA 2017

Şekil 13'de işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumlarına göre işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları Adıyaman ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapan işyerlerinin % 71,5'i İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktadır. Adıyaman ilinde ise bu oran % 79 ile Türkiye ortalamasının üstünde gerçekleşmiştir.

Adıyaman ilinde part-time çalışma yapılan işyerlerinin % 73,8'i İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktayken, Türkiye genelinde bu oran % 65,8 düzeyindedir.

Adıyaman'da İhracat yapan işyerlerinin %91,5'i İŞKUR hizmetlerinden yararlanırken bu oran Türkiye geneli olan %68,8'in üzerindedir.

Mevcut İstihdam

Adıyaman ilinde araştırma kapsamına dâhil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Adıyaman ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 19 bin 126 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 14 bin 878 çalışan erkeklerden, 4 bin 248 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın	Erkek	Toplam
İmalat	2.223	5.190	7.413
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	749	2.643	3.392
İnşaat	45	1.661	1.705
Ulaştırma ve Depolama	60	1.515	1.574
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	258	1.310	1.568
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	425	685	1.110
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	22	609	631
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	81	476	557
Bilgi ve İletişim	177	258	435
Diğer Hizmet Faaliyetleri	104	155	259
Eğitim	58	148	206
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	6	103	109
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	30	55	85
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	8	46	54
Gayrimenkul Faaliyetleri	2	24	26
Genel Toplam	**4.248**	**14.878**	**19.126**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre dağılımda ise; Adıyaman ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Adıyaman ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. İmalat sektöründe erkeklerde % 70 oranında, kadınlarda ise % 30 oranında istihdam edilme durumu söz konusudur. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı % 38 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 15 incelendiğinde sadece Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısına az da olsa yakın olduğu görülmektedir. En fazla kadın çalışanı olan sektörlerde ilk 3 sıra İmalat, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri bulunmaktadır. Erkeklerde ise ilk üç sırayı İmalat, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile İnşaat sektörleri bulunmaktadır.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

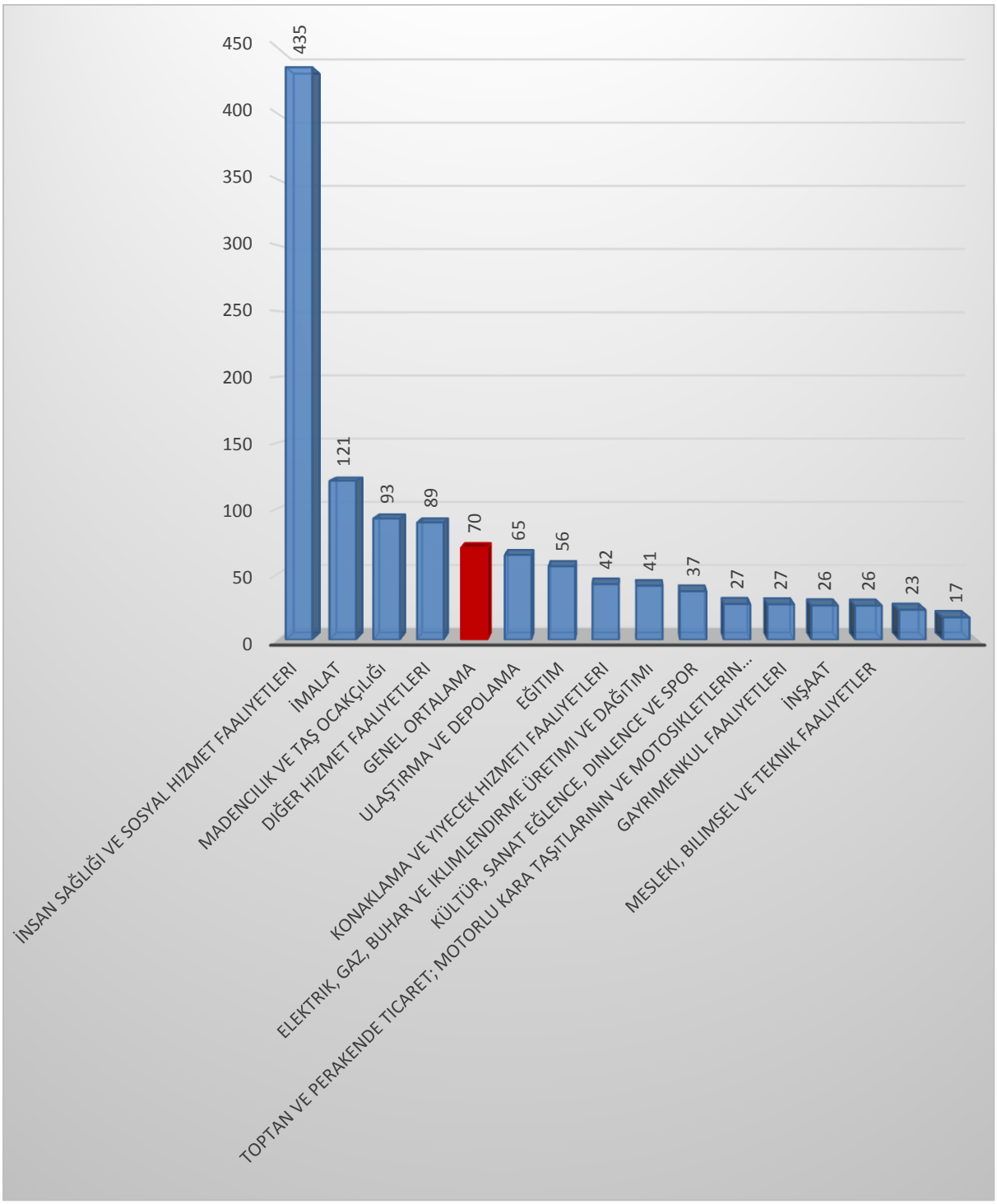

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki şekil 14'de Adıyaman ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 70 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 435; ikinci sırada bulunan İmalat sektöründe 121 kişi ve üçüncü sırada bulunan Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe

93 kişi ve Diğer Hizmet Faaliyetlerinde 89 kişi istihdam edilmektedir. Bu dört sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın	Erkek	Toplam
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	1.486	5.371	6.857
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	640	3.136	3.776
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	435	2.411	2.845
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	916	1.002	1.918
Hizmet ve Satış Elemanları	272	1.594	1.866
Profesyonel Meslek Mensupları	386	715	1.101
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	91	436	527
Yöneticiler	14	151	165
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	8	62	70
Genel Toplam	**4.248**	**14.878**	**19.126**

Kaynak: İPA 2017

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 16'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir. Toplam çalışanların içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların % 35,8'i bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubu yer almakta ve % 19,7 oranında çalışanı barındırmaktadır. Kadınların en fazla çalıştığı meslek grupları sırası ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler olup erkeklerde ilk 3 sırada Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar vardır. Bütün mesleklerde erkek sayıları kadın sayılarından yüksektir. Bunun sebebi bölgenin geleneksel ve ataerkil bir yapıya sahip olmasıdır. Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur.

Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşletme Yaşı (Yıl)	Kadın	Erkek	Toplam
0-4	1.668	4.699	6.367
5-9	1.342	4.302	5.643
10-14	705	2.259	2.964
15-19	333	1.866	2.199
20-24	132	1.074	1.206
25+	68	679	746
Genel Toplam	**4.248**	**14.878**	**19.126**

Kaynak: İPA 2017

Tablo 17'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. Bu tabloda öne çıkan en önemli husus; işyeri yaşı ile çalışan sayısı arasında ters yönlü bir ilişkinin olmasıdır. İşyerinin yaşı büyüdükçe çalışan sayısı azalmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların 3'de 1'i kadınlardan oluşmaktayken, 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı % 10'dur.

İstihdamda bulunanların büyük bir çoğunluğu yeni kurulan işyerlerinde çalışmaktadır. Ayrıca genç yaştaki işyerleri Adıyaman ilinde piyasada önemli bir yere sahiptir. İşyerlerinin yarısını 0-4 ve 5-9 yaş aralığında yer alan işyerleri oluşturmaktadır. Bu yüzden çalışan sayısının önemli bir bölümü söz konusu işyerlerinde bulunmaktadır.

Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Beden İşçisi (Genel)
Beden İşçisi (Genel)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Makineci (Dikiş)
Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Konfeksiyon İşçisi	Servis Şoförü (Okul)
Servis Şoförü (Okul)	Veri Giriş Operatörü	Beden İşçisi (İnşaat)
Beden İşçisi (İnşaat)	Hemşire	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Veri Giriş Operatörü	Beden İşçisi (Genel)	Şoför (Yolcu Taşıma)
Konfeksiyon İşçisi	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Minibüs Şoförü
Şoför (Yolcu Taşıma)	Kalite Kontrolcü	Güvenlik Görevlisi

Kaynak: İPA 2017

Tablo 18'de ise Adıyaman ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. İlk sıralarda Adıyaman'da geniş yelpazesi olan Tekstil sektörüyle ilgili olan meslekler bulunmaktadır. Bununla beraber son zamanlarda Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleğinde istihdamda artış olmakla beraber gelecek yıllarda daha da artması beklenmektedir. Bunun sebebi bu meslekle ilgili birçok işyerinin açılmış olmasıdır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

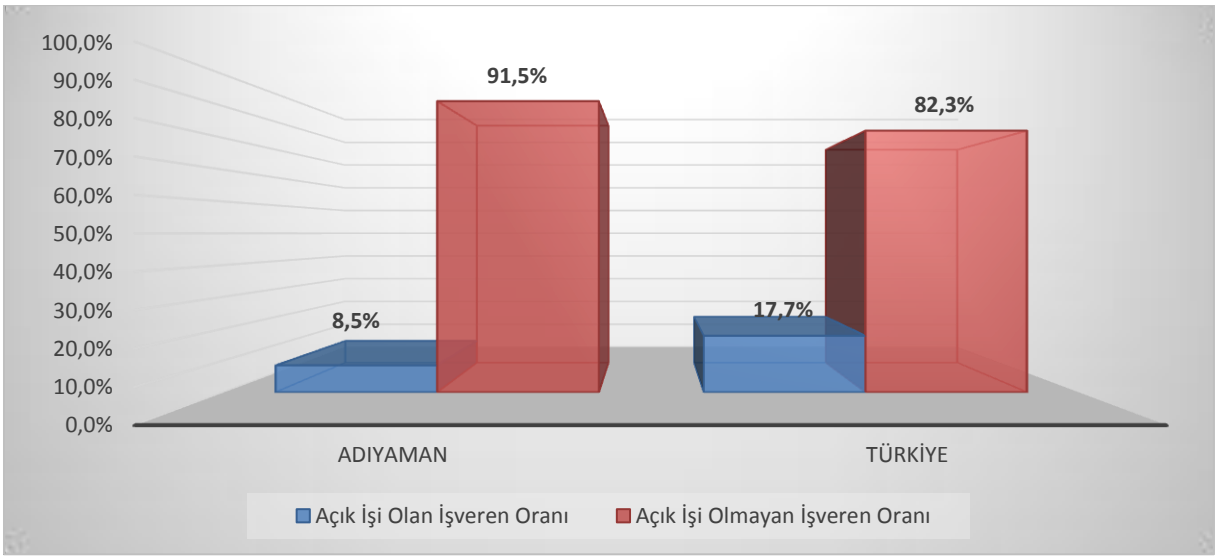

Kaynak: İPA 2017

Adıyaman ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin % 8,5'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı % 17,7 olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki yılda Adıyaman'ın açık iş oranı %10,2'dir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Açık İş Sayısı
İmalat	345
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	6
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	6
İnşaat	3
Ulaştırma ve Depolama	3
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1
Genel Toplam	**364**

Kaynak: İPA 2017

Adıyaman ilinde 29 işyerinden 364 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 19'da gösterilmiştir.

Adıyaman ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 364 kişilik açık işin % 94,7'sine tekabül eden 345 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Geriye kalan sektörlerde çok az sayıda açık iş bulunmaktadır. 2016 yılına kıyasla açık iş sayısında 297' den 364'e artış olmuştur.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
İmalat	4,4%	21,3%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,9%	11,1%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	0,4%	8,3%
Ulaştırma ve Depolama	0,2%	6,6%
İnşaat	0,2%	5,6%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0,2%	2,8%
Genel Toplam	**1,9%**	**8,5%**

Kaynak: İPA 2017

Tablo 20'de sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 20'den de görüleceği üzere Adıyaman ilinde açık iş oranı % 1,9 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Adıyaman ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 98 kişilik dolu kadronun yanında 1 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise % 4,4 ile İmalat sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında da İmalat sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki işyerlerinin % 21,3'ünde açık iş bulunmaktadır. İmalat sektörünü % 11,1 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve % 8,3 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü takip etmektedir.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

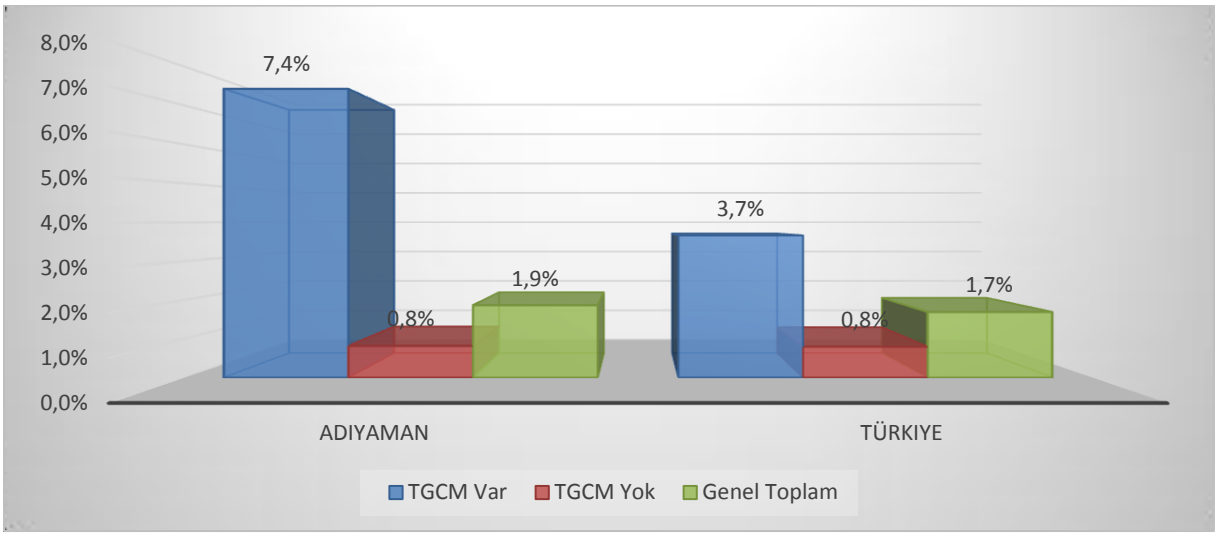

Kaynak: İPA 2017

Adıyaman ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı % 7,4; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise % 0,8 olarak gerçekleşmiştir. Önceki yılda bu oranlar temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinde %4,2 ve teminde güçlük çekmeyen işyerlerinde %1,0'dır.Adıyaman ilinin bu oranlarından temininde güçlük çekilen mesleklerin olduğunu söyleyen işyerlerinin oranı Türkiye ortalamasının üstünde olmakla beraber, temininde güçlük çekilen mesleklerin olmadığını söyleyen işyerlerinin oranı Türkiye'nin oranıyla aynı kalmıştır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

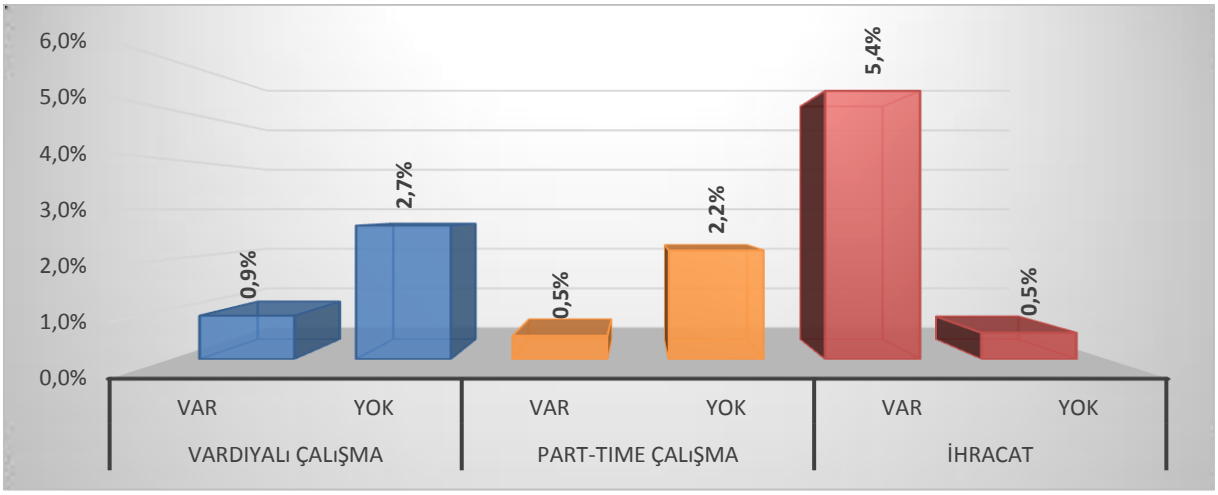

Kaynak: İPA 2017

Adıyaman ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı % 0,9, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise % 2,7 olarak tespit edilmiştir. 2016 yılında bu oranlar vardiyalı çalışma var diyenlerde %1,4 yok diyenlerde %2,5'dir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı % 0,5, yapılmayan işyerlerinde ise % 2,2'dir. Bir önceki yılda ise bu oranlar Part-Time Çalışma var diyenlerde %0,2 iken yok diyenlerde %2,3'tür. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı % 5,4, yapılmayan işyerlerinde ise % 0,5 olarak tespit edilmiştir. 2016 yılında ihracat yapanlarda bu oran var diyenlerde düşük olup %3,4 iken yok diyenlerde %1,4'tür.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

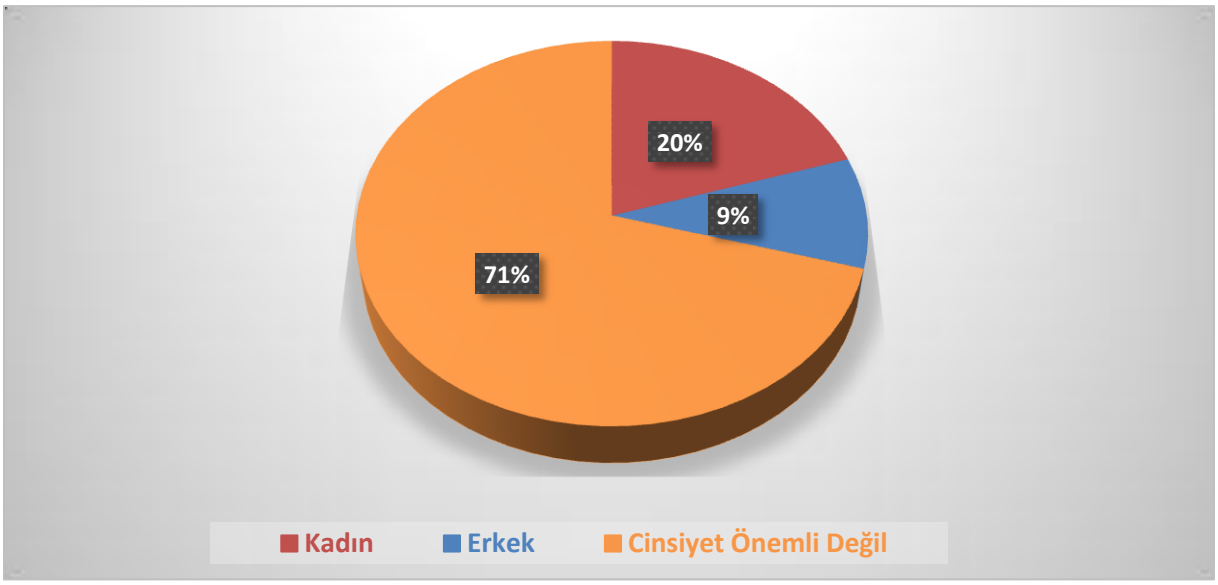

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki şekil 18'de ise Adıyaman ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin % 9'unda işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise erkeklere oranla oldukça yüksek düzeyde kalmış ve bu oran % 20 olarak tespit edilmiştir. Kadın erkek oranı 2016'da birbirine çok yakınken 2017'de bu oranlarda kadınlarda dikkat çekecek kadar artış görülmektedir. İşverenler açık işlerinde % 71 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

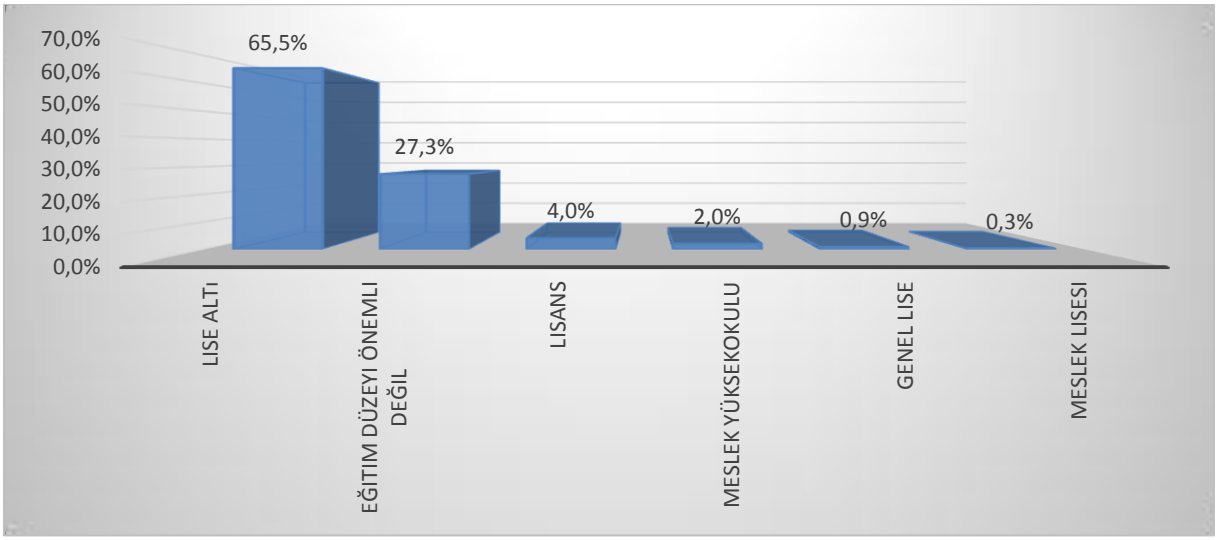

Kaynak: İPA 2017

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Adıyaman ilindeki açık işlerin % 27,3'ünde işverenler herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. En fazla oranda % 65,5 ile lise altı eğitim düzeyi görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise % 0,3 ile meslek lisesidir.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

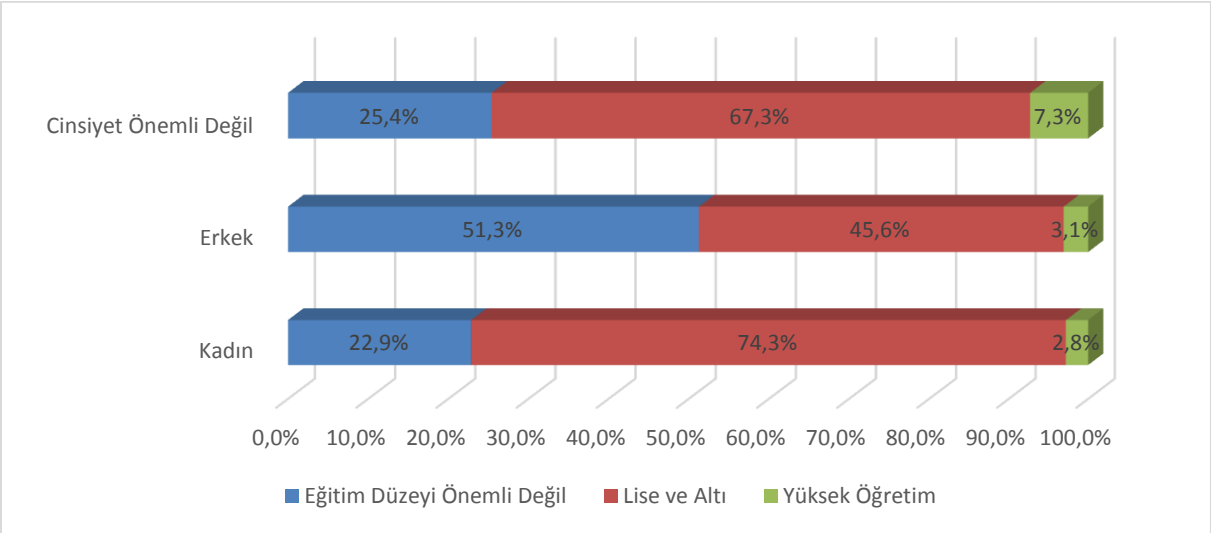

Kaynak: İPA 2017

Şekil 20'de görüleceği üzere lise ve altı seviyesi genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiştir. Ayrıca erkeklerde talep edilen açık işlerde herhangi bir eğitim seviyesinin istenmemesi kadınlara göre daha fazladır. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha fazladır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmemesi olarak söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir.

Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Eğitim Seviyesi Önemli Değil	Lise ve Altı	Yüksek Öğretim
İmalat	25,9%	68,3%	5,8%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	100,0%	0,0%	0,0%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	33,3%	50,0%	16,7%
İnşaat	33,3%	33,3%	33,3%
Ulaştırma ve Depolama	0,0%	100,0%	0,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**27,3%**	**66,7%**	**6,0%**

Kaynak: İPA 2017

Tablo 21'de Adıyaman ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için yükseköğretim seviyesinde talep verilen sadece üç sektör bulunmaktadır. Bu sektörler sırasıyla, İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı ve İmalattır. Tamamen lise ve altı seviyesinde açık iş verilen sektör ise Ulaştırma ve Depolama sektörleri olmuştur.

Madencilik ve Taş Ocakçılığı ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründeki açık işlerin % 100'ü gibi bir oranında herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır. Bu husus da aslında bu işlerin pek de eğitim seviyesi ile ilgili olmadığı meslekler olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer ifadeyle lise altı ya da üniversite mezunu işgücü de işe başvuru yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir. Herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmeyen ikinci sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı ile İnşaat sektörü olmuştur.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

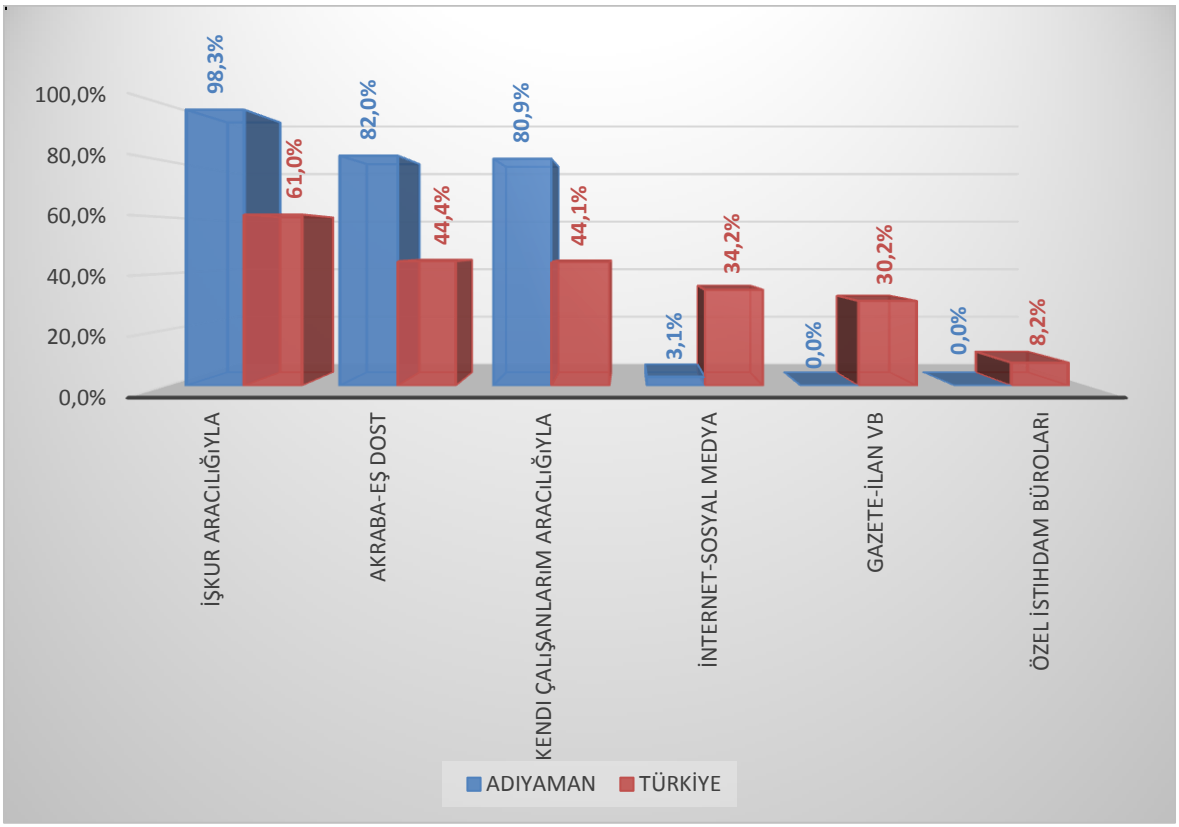

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Adıyaman ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Adıyaman ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin % 98,3 gibi büyük bir oranı İŞKUR Aracılığı seçeneği ile aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için % 61 olarak gerçekleşmiştir. Adıyaman ilinde işverenler daha sonra Akraba Eş-Dost aracılığı arama kanalını kullanmıştır. Açık işlerin % 82'si Akraba Eş-Dost aracılığı ile aranmaktadır. Özel İstihdam Büroları Adıyaman ilinde arama kanalı olarak kullanılmamaktadır. 2016'da Akraba Eş Dost seçeneği birinci sıradayken, İŞKUR 2017'de % 27 daha arttırarak birinci sıraya yükseltmiştir.

Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi	İŞKUR aracılığıyla	Akraba-Eş Dost	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	İnternet-Sosyal Medya
Eğitim Düzeyi Önemli Değil	98,0%	95,8%	54,1%	0,0%
Lise Altı	99,2%	79,0%	95,2%	0,4%
Genel Lise	65,6%	34,4%	32,1%	32,1%
Meslek Lisesi	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Meslek Yüksekokulu	100,0%	28,1%	28,1%	71,9%
Lisans	100,0%	71,4%	71,4%	28,6%
Genel Toplam	**98,3%**	**82,0%**	**80,9%**	**3,1%**

Kaynak: İPA 2017

İŞKUR aracılığıyla % 100 oranında talep edilen eğitim düzeyleri, Meslek Yüksekokulu ve Lisans ’tır. Eğitim düzeyleri önemsenmeyenler İŞKUR ve akraba-eş dost kanallarını % 98 ve 95,8 oranda kullanmışlardır. Meslek Lisesi mezunları genelde Akraba-Eş Dost kanalıyla talep edilmekteyken İŞKUR tercih edilmemiştir. Lise Altı eğitiminde talep verilen açık işlerde İŞKUR ve kendi çalışanlarım aracılığıyla kullanılmıştır. Lise altı eğitim seviyesinde talep edilen açık işlerin % 99,2’si İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır.

Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

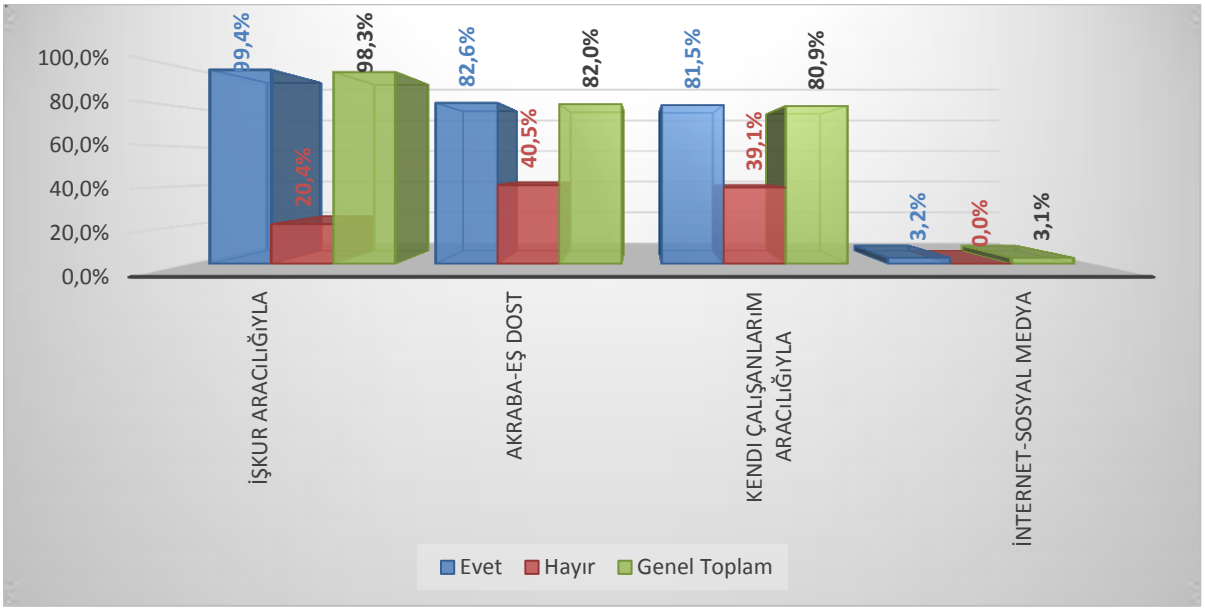

Kaynak: İPA 2017

Şekil 22’de ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde ilk sırada % 99,4 gibi önemli bir oranda İŞKUR Aracılığıyla ikinci sırada % 82,6 ile Akraba Eş-Dost arama kanalı olarak kullanıldığı tespit

edilmiştir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinin % 40,5'ini Akraba Eş-Dost aracılığı ile karşılamaktadır.

Adıyaman'da özel istihdam büroları bulunmadığından işyerleri açık işlerinde bu arama kanalı kullanmamışlardır.

Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	1	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	5	2	2	2
Takım Çalışması	3	-	3	3	3
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	4	-	4	4	4
Proje Tabanlı Çalışma	5	2	5	5	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	8	3	6	8	6
İletişim ve İfade Yeteneği	6	4	7	6	7
Bilgisayar kullanımı	7	-	8	7	8
Yabancı Dil	9	-	9	9	9

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alan oluşturmaktadır.

Adıyaman ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi gelmektedir. İkinci sırada ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve daha sonra, Takım Çalışması, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Proje Tabanlı Çalışma ve en son sırada da Yabancı Dil becerisi gelmektedir.

Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, bütün arama kanallarında ilk sırayı almıştır. İŞKUR aracılığı ile aranan açık işlerde en çok Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe talep edilmiştir.

İnternet-Sosyal Medya Arama kanalı vasıtası ile aranan açık işlerde Takım Çalışması, Sorun Çözme ve İnisiyatif, Bilgisayar Kullanımı ve Yabancı Dil becerisi talep edilmemiştir.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

ADIYAMAN	Açık İş Sayısı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	247
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	65
Profesyonel Meslek Mensupları	15
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	6
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	22
Hizmet ve Satış Elemanları	8
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	2
Genel Toplam	**364**

Kaynak: İPA 2017

Adıyaman ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı % 67,8'dir. İkinci sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubu bulunmaktadır.

Açık iş sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 13'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Adıyaman ili için tespit edilen % 1,9'luk açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranı en yüksek oranda % 3,5 ile Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Profesyonel Meslek Grupları gelmektedir.

Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

ADIYAMAN	Açık İş Oranı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	3,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	1,3%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1,2%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,8%
Hizmet ve Satış Elemanları	0,4%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,1%
Genel Toplam	**1,9%**

Kaynak: İPA 2017

Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ile Yöneticiler meslek grubunda açık iş olmadığından tabloda yer almamaktadır. Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar mesleğinin dışındakilerin tamamı Adıyaman ortalamasının altındadır.

Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	2,9%	-	-	0,6%
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	21,4%	12,3%	88,2%	67,8%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	-	63,9%	-	5,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	-	3,1%	5,3%	4,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	71,5%	5,9%	4,1%	17,8%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1,4%	-	2,0%	1,7%
Hizmet ve Satış Elemanları	2,9%	14,8%	0,4%	2,2%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2017

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde % 71,5 oranında Nitelik Gerektirmeyen Meslekler; % 21,4 oranında Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar; % 2,9 oranında da Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu dışında tamamında olduğu görülmektedir. Örneğin; Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Profesyonel Meslek Grupları meslek grubunda açık işlerde kadın işgücü tercihinde hiç talep bulunmazken, erkek işgücü taleplerinde bu oranlar sırasıyla % 63,9 ve 3,1'dir.

Ayrıca yukarıdaki tabloda görülen oranlardan farklı olarak Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda cinsiyet tamamen önemsenmiştir.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grubu ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olmuştur.

Tablo 27'de ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Hizmet ve Satış Elemanları, Profesyonel Meslek Grupları, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar için ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, ikinci sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmiştir.

Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Takım Çalışması ön plana çıkmıştır.

Satış ve Pazarlama Becerisi sadece Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda talep edilmiş ve dördüncü öncelik olarak belirtilmiştir. Yabancı Dil becerisi de tek bir meslek grubunda talep edilmiş olup dördüncü öncelikte olan bu beceri düzeyi Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubudur.

Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceri	BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	1	1	1	1	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	2	3	2	2	-	2	2
Takım Çalışması	4	2	2	-	3	-	3	3
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	-	5	-	-	-	5	4	4
Proje Tabanlı Çalışma	-	-	-	5	-	2	5	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	3	-	-	4	-	3	7	6
İletişim ve İfade Yeteneği	-	3	-	-	-	6	6	7
Bilgisayar kullanımı	3	-	-	3	4	-	-	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	-	4	-	-	-	-	-	9
Yabancı Dil	-	-	-	-	-	4	-	9

Kaynak: İPA 2017

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	100,0%	-	49,4%	49,4%
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	89,4%	-	100,0%	86,4%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	32,4%	-	100,0%	52,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	71,4%	28,6%	100,0%	71,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	80,8%	-	96,9%	83,8%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	16,1%	83,9%	100,0%	16,1%
Hizmet ve Satış Elemanları	62,0%	25,2%	63,1%	37,4%
Genel Toplam	**82,0%**	**3,1%**	**98,3%**	**80,9%**

Kaynak: İPA 2017

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları, Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Profesyonel Meslek Mensupları, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin % 100'ü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar en fazla Akraba Eş-Dost, arama kanalı ile aranmaktadır. Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubu % 96,9 oranla en yüksek İŞKUR kanalıyla aranmaktadır. Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ise % 83,9 oranla İnternet-Sosyal Medya kanalını en yüksek oranda kullanan meslek grubudur.

Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslek	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
Makineci (Dikiş)	2	6	5	-	4	3	1
Beden İşçisi (Genel)	3	-	-	-	-	2	1
Kompleci (Dokuma Hazır Giyim Ve Ev Tekstili)	-	-	-	1	2	3	-
Vater Makinası Operatörü	1	-	-	-	-	3	2
Mermer İşçisi	1	-	-	-	-	2	3
Bobin Makinesi Operatörü	1	-	-	-	-	3	2
Elektrik Teknikeri	-	3	-	2	-	-	1
Elektrik Mühendisi	-	3	-	2	-	-	1
Aşçı	2	-	4	-	3	2	1
Mobilya Montaj Ustası	-	-	-	-	-	-	1

Kaynak: İPA 2017

Tablo 29'da Adıyaman ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (Genel), Elektrik Teknikeri, Elektrik Mühendisi, Aşçı ve Mobilya Montaj Ustası mesleğinde becerilerdeki ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe yer almaktadır. Vater Makinası Operatörü, Mermer İşçisi ve Bobin Makinesi Operatörü mesleğinde ise talep edilen becerilerin başında Fiziki ve Bedensel yeterlilik gelmektedir. Kompleci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili) mesleğinde de Proje Tabanlı Çalışma beceri talebi önceliklidir.

Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

TOPLAM	KADIN	ERKEK
Makineci (Dikiş)	Beden İşçisi (Genel)	Mermer İşçisi
Beden İşçisi (Genel)	Makineci (Dikiş)	Mobilya Montaj Ustası
Kompleci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili)	Aşçı	Tır-Çekici Şoförü
Mermer İşçisi	Sekreter	Beton Transmikser Operatörü
Vater Makinası Operatörü	Ön Muhasebeci	Mobilyacı
Bobin Makinesi Operatörü	Büro Yönetimi ve Sekreterlik/Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanı	Satış Danışmanı

Kaynak: İPA 2017

Adıyaman ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Makineci (Dikiş),Beden İşçisi (Genel), Kompleci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili) ve Mermer İşçisi olarak sıralanmaktadır.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Beden İşçisi (Genel), Makineci (Dikiş), Aşçı ve Sekreter olarak sıralanmaktadır.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Mermer İşçisi, Mobilya Montaj Ustası, Tır Çekici Şoförü ve Beton Transmikser Operatörü olarak sıralanmaktadır.

Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	2	2	2
Takım Çalışması	3	3	3	3
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	4	5	4	4
Proje Tabanlı Çalışma	-	-	5	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	7	4	6	6
İletişim ve İfade Yeteneği	5	5	7	7
Bilgisayar kullanımı	6	5	8	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	-	5	-	9
Yabancı Dil	8	-	-	9

Kaynak: İPA 2017

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk üç sırada benzerlik göstermektedir. Hem Kadınlarda Hem Erkeklerde ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde de aynı şekilde ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olmakla beraber, ikinci öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak görülmektedir. Kadınlarda Proje tabanlı çalışma ve Satış ve Pazarlama Becerisi istenmemekle beraber erkeklerde de Proje Tabanlı Çalışma becerisi istenmemiştir. Bununla beraber erkeklerde Yabancı Dil becerisi de istenmemiştir. Cinsiyet önemsenmeyen durumlarda ise Satış ve Pazarlama Becerisi ile Yabancı Dil becerisi istenmemiştir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Adıyaman ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

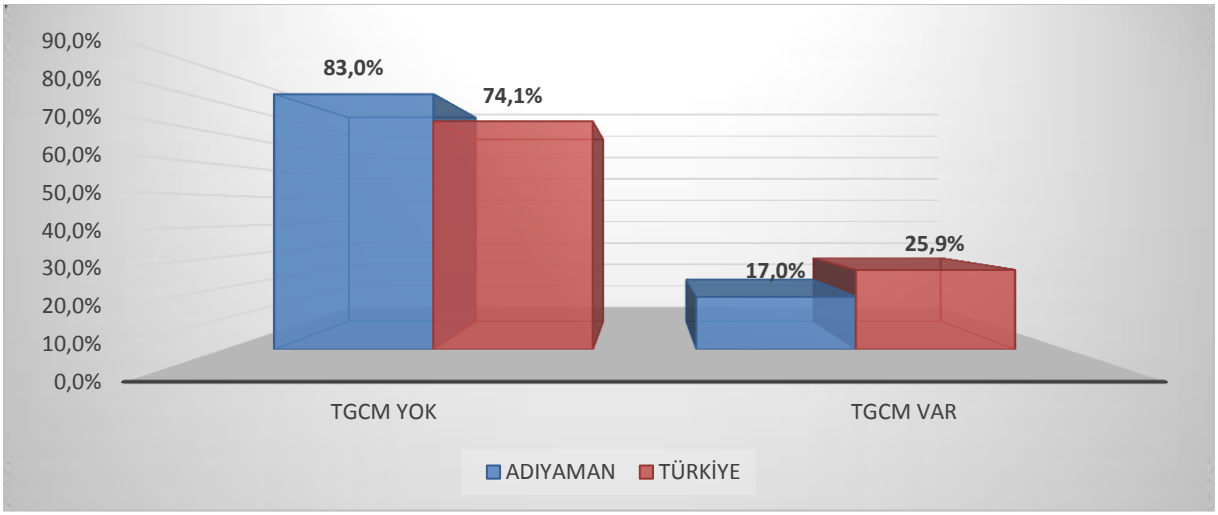

Kaynak: İPA 2017

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 99 bin 806 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 825 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Adıyaman ilinde ise 20+ istihdamlı bin 341 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 58 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. % 17 ile Adıyaman ilinin eleman temininde ülke genelinden daha az eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

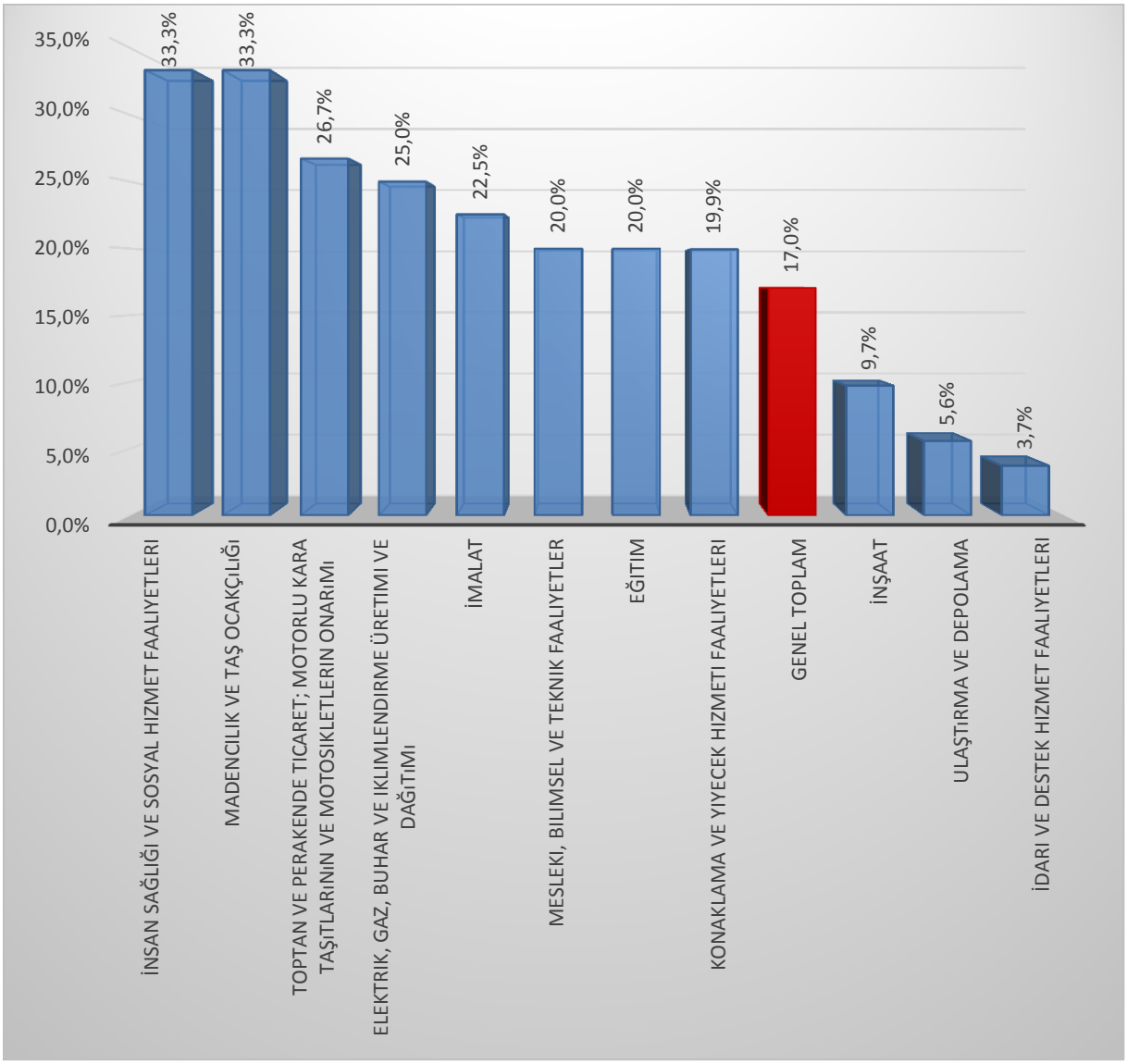

Kaynak: İPA 2017

Adıyaman ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; İnşaat, Ulaştırma ve Depolama ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekme durumları Adıyaman ortalamasın olan % 17'nin altındadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin ilk sıralarda İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	265
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	96
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	25
İnşaat	25
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	16
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	15
Ulaştırma ve Depolama	4
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	2
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	1
Eğitim	1
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	1
Genel Toplam	**452**

Kaynak: İPA 2017

Adıyaman ilinde 452 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Adıyaman ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının % 58,6'sını oluşturmaktadır.

Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

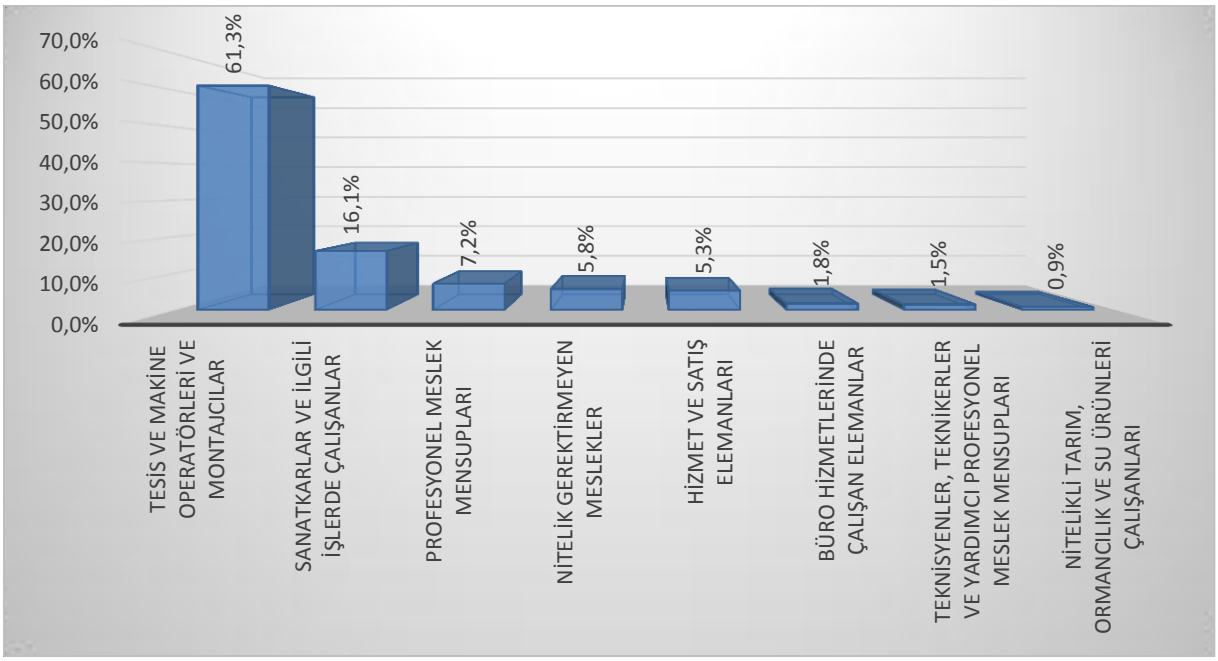

Kaynak: İPA 2017

Adıyaman ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 277 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin % 61,3'ü bu meslek grubunda yer almaktadır.

Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGCM	Genelleştirilmiş Eleman Sayısı	Oranı
Makineci (Dikiş)	165	36,5%
Dokuma Konfeksiyon Makineci	60	13,3%
Kompleci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili)	30	6,6%
Beden İşçisi (Genel)	26	5,8%
Mermer İşçisi	20	4,4%
Kalite Kontrolörü-Kumaş	10	2,3%
Garson (Servis Elemanı)	10	2,2%
Ön Muhasebeci	7	1,6%
Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi	6	1,4%
Ahşap Mobilya İmalat Ustası	5	1,2%

Kaynak: İPA 2017

Adıyaman ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 165 kişi ile Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 60 kişi ile Dokuma Konfeksiyon Makineci, 30 kişi ile Kompleci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili) meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Makineci (Dikiş) mesleği dışında tamamında değişiklik görülmektedir. Adıyaman ilinde söz konusu meslek, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında birinci sırada yer almaya devam etmektedirler. İlk üç sırayı alan mesleklerden de anlaşılacağı üzere tekstil sektöründe temininde güçlük çekilme oranı daha fazladır.

Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

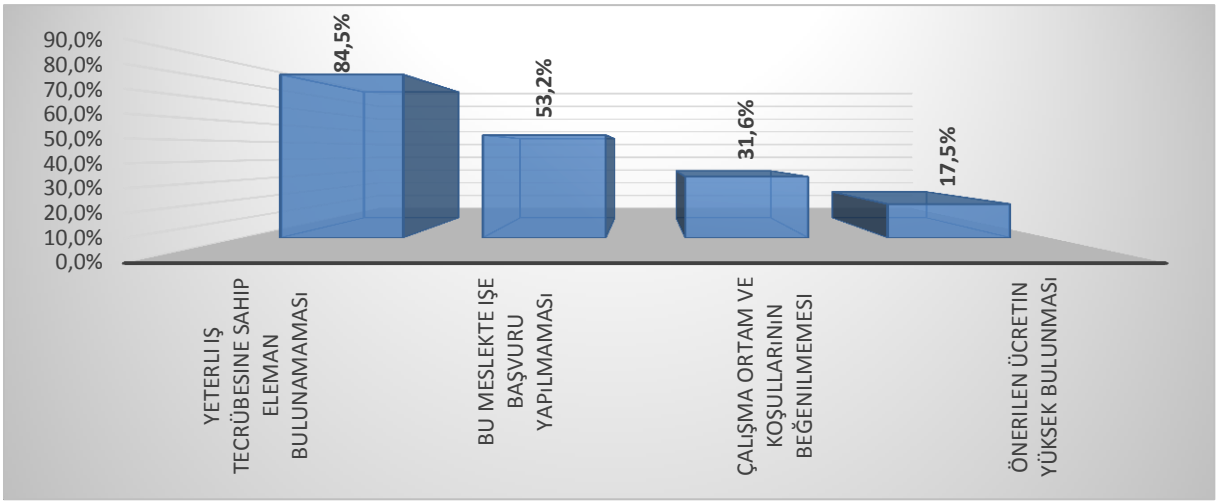

Kaynak: İPA 2017

TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

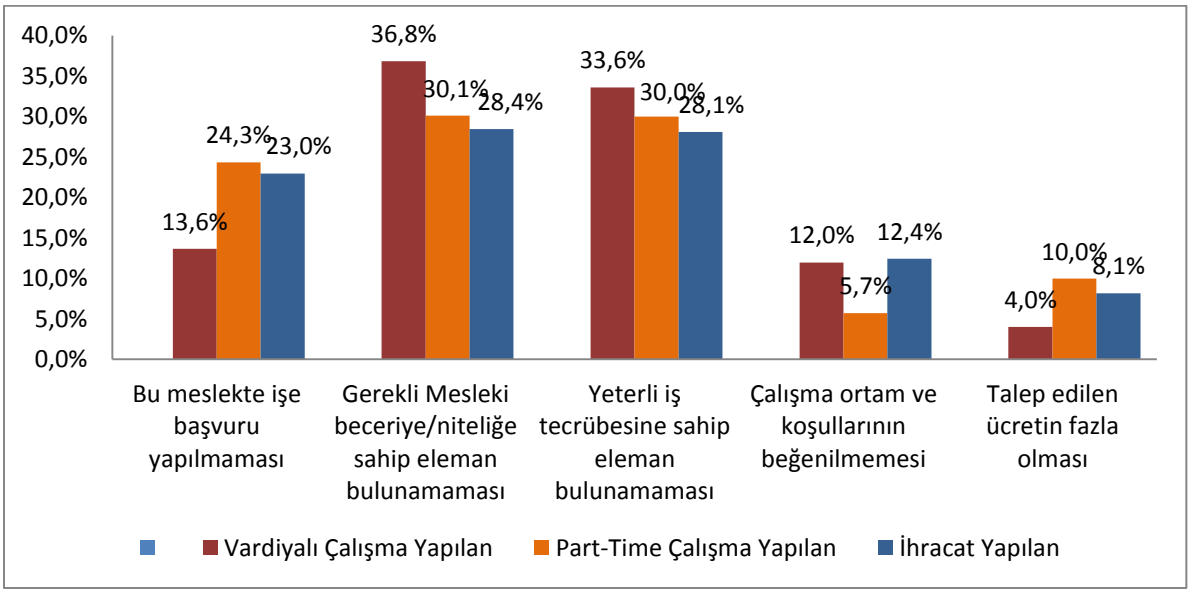

Kaynak: İPA 2017

Adıyaman ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılmıştır. Part-Time Çalışanı olan işyerleri eleman temininde en çok Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedeni ile istediği personeli bulamamaktadır. Vardiyalı çalışanı olan ve ihracat yapan firmalarda da aynı sebep olan Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması sebebi ile eleman temininde güçlük çekmektedir. Ayrıca Adıyaman ili hatta ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin de aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır.

Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

TGCM	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek bulunması
Makineci (Dikiş)	100,0%	100,0%	93,7%	41,2%	33,7%
Dokuma Konfeksiyon Makineci	100,0%	100,0%	0,0%	13,3%	0,0%
Kompleci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili)	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Beden İşçisi (Genel)	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Mermer İşçisi	100,0%	100,0%	75,0%	75,0%	0,0%
Kalite Kontrolörü-Kumaş	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Ön Muhasebeci	100,0%	85,9%	0,0%	29,4%	14,7%
Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Ahşap Mobilya İmalat Ustası	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2017

Adıyaman ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, mesleklerin çoğunda temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir. Beden İşçisi mesleğinde Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi ilk sıradadır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Adıyaman ilinde 2017 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin % 18,8'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Adıyaman ilinde işverenlerin % 21,3'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2'si istihdamın artacağını öngörürken Adıyaman'da da aynı durum yaklaşık oranda aynıdır. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörürken Adıyaman ilinde ise artışta da olduğu gibi ülke geneline yakın olup % 2,4 olarak öngörülmüştür.

Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İmalat	33,7%	1,3%	50,0%	15,0%
İnşaat	15,3%	1,4%	61,1%	22,2%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	15,0%	5,0%	50,0%	30,0%
Ulaştırma ve Depolama	14,0%	2,9%	65,9%	17,2%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	21,9%	3,6%	55,8%	18,7%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	19,9%	6,6%	53,2%	20,2%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	16,7%	-	75,0%	8,3%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	33,3%	-	44,4%	22,2%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	20,0%	-	80,0%	-
Eğitim	20,0%	-	40,0%	40,0%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	25,0%	-	25,0%	50,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	-	-	75,0%	25,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	100,0%	-	-	-
Bilgi ve İletişim	-	-	-	100,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	-	-	-	100,0%
Genel Toplam	**21,3%**	**2,4%**	**55,2%**	**21,0%**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin ilk üçü sırasıyla Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, İmalat ile Madencilik ve Taş ocakçılığı sektörlerinde olduğu görülmektedir. Bir önceki yılda ise İmalat ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörleri ilk sıralardadır. En fazla azalış bekleyen sektör ise Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleridir. Ancak bu sektörde yer alan işyeri sayısının az olması göz ardı edilememelidir. Bilgi ve İletişim ile Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin tamamı gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler. Bu oranların % 100 çıkmasının en önemli sebebi bu sektördeki işyeri sayılarının az olmasıdır.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Diğer Hizmet Faaliyetleri ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Bilgi ve İletişim ile Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerinde istihdamda herhangi bir değişim beklenmeyeceği belirtilmiştir.

Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
İmalat	955	12,9%
İnşaat	161	9,5%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	130	8,3%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	89	8,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	4	7,4%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	216	6,4%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	5	5,9%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	27	4,8%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	30	4,8%
Eğitim	4	1,9%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	2	1,8%
Ulaştırma ve Depolama	-109	-6,9%
Genel Toplam	**1.515**	**7,9%**

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın % 3,2 artacağı beklenmekte olup Adıyaman'da ise bu oran, % 7,9 olup ülke genelinin üzerindedir.

En fazla istihdam artış % 12,9 ile İmalat sektöründe beklenmektedir. Söz konusu sektörün çalışan sayısında da fazla olduğu göz önüne alındığında istihdam açısından ilerleme beklenen sektör olmaktadır. Aynı şey İnşaat sektöründe de mevcuttur. İnşaat sektöründe net istihdam değişim oranı % 9,5'dir.

İstihdam azalışı beklenen sektör ise Ulaştırma ve Depolamadır. Söz konusu sektörde % 6,9'luk bir net istihdam azalışı beklenmektedir.

Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	263	13,7%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	819	11,9%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	264	9,3%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	4	5,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	37	3,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	111	2,9%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	15	2,9%
Hizmet ve Satış Elemanları	2	0,1%
Yöneticiler	-1	-0,6%
Genel Toplam	**1.515**	**7,9%**

Kaynak: İPA 2017

Yöneticiler meslek grubu dışında bütün meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 819 kişilik artış ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 2 kişilik artış ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubudur.

Çalışan sayısında birinci sırada yer alan Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu net istihdam değişim oranında % 11,9'luk bir oran ile ikinci sırada yer almaktadır. Çalışan sayısının da fazla olduğu göz önünde bulundurulursa bu meslek grubunda önemli ölçüde bir artış yaşanması beklenmektedir.

Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Akrilik İplik Üretim İşçisi	Minibüs Şoförü
Makineci (Dikiş)	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Reyon Görevlisi
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Ahşap Kalıpçı
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Otomotiv Mekanik Servis Danışmanı
Engelli Bakıcısı	Şarküteri Ürünleri Satış Elemanı
Beden İşçisi (İnşaat)	Kasiyer
Örgü Makinası Operatörü	Oto Yedek Parça Satış Elemanı
Mermer İşçisi	Ön Muhasebeci
Konfeksiyon İşçisi	Müşteri İlişkileri Yöneticisi (Crm)

Kaynak: İPA 2017

Adıyaman ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen ilk üç meslekler sırasıyla, Akrilik İplik Üretim İşçisi, Makineci (Dikiş), Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi meslekleri olup, MİNİBÜS Şoförü, Güvenlik Görevlisi (Silahsız) ve Reyon Görevlisi mesleklerinde ise azalış beklenmektedir. Bir önceki yıla göre artış beklenen mesleklerde üçüncü sırayı Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleği almıştır. Bunun sebebi son yıllarda Çağrı merkezi ile ilgili işyerlerinin sayısının artması ve istihdamlarının da aynı şekilde artmasıdır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Makineci (Dikiş) ve Akrilik İplik Üretim İşçisi meslekleri istihdam artışı beklenen ilk üç meslekte yine yer almaktadır. Buradan Adıyaman ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

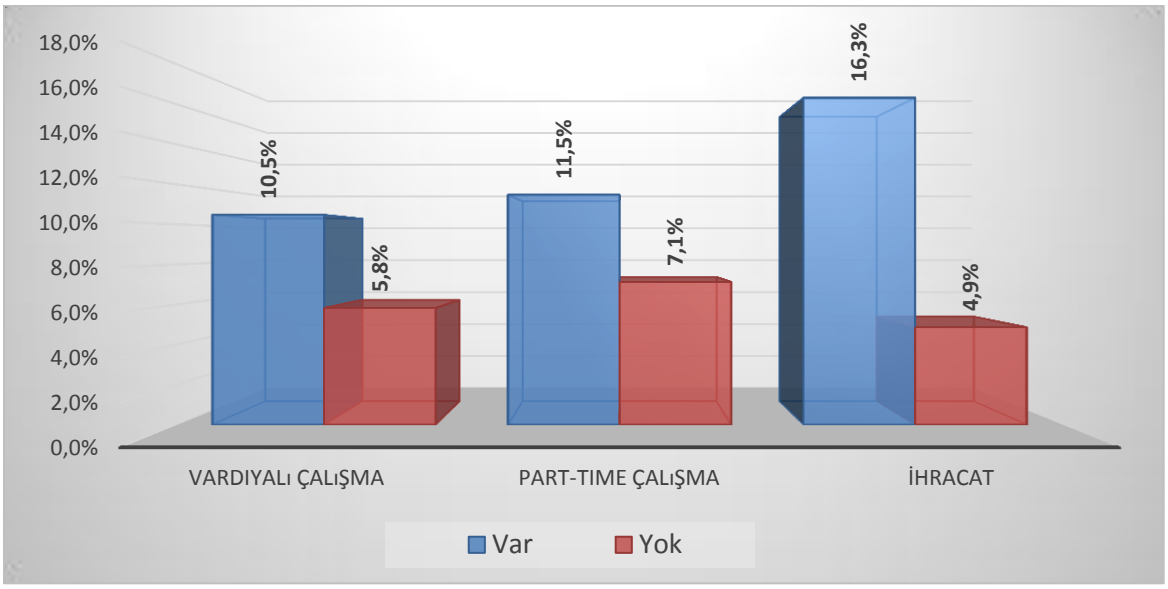

Kaynak: İPA 2017

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında işyerinin ihracat yapması net istihdam değişim oranını ciddi bir oranda arttırmaktadır. İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında Adıyaman ili için % 7,9 olan net istihdam değişim oranı, vardiyalı çalışma, part-time çalışma veya ihracat yapma olmak üzere üç özelliğe sahip işyerlerinin üç türünde de daha yüksek olarak hesaplanmaktadır. Bu da vardiyalı çalışma, part-time çalışma veya ihracat yapan işverenlerin önümüz dönem, bu üç özelliğe de sahip olmayan işverenlere nazaran daha yüksek istihdam artışı beklediğini göstermektedir.

SONUÇ

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılmasına, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu hedef doğrultusunda Adıyaman ilinde işgücü piyasası talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile 2017 yılında işgücü piyasası talep araştırması yapılmıştır.

İşgücü piyasasını analiz etmek amacıyla hem arz hem de talep verilerini içeren bu raporda arz tarafının verilerini yayınlayan TÜİK'in rakamları ile İŞKUR'un idari kayıtlarında tuttuğu verilerinden hareket ederek işgücü piyasasının arz boyutu incelenmiştir. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İl düzeyinde yayımlanan en son veri olan 2013 yılı verilerine göre Adıyaman ilinde İşgücüne Katılım Oranı % 43,1; İstihdam Oranı % 39,2 ve İşsizlik Oranı % 9,1 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranlarla birlikte Adıyaman ili; işgücüne katılma oranı ve istihdam oranı bakımından Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. Ancak işsizlik oranı bakımından Türkiye ortalamasına göre daha iyi durumdadır. 2013 yılında Türkiye'de işsizlik oranı % 9,7 olarak gerçekleşmiştir.

İşgücünün arz boyutuna ilişkin diğer veriler İŞKUR idari kayıtlarından üretilmektedir. Bu veriler Kurumun sunmuş olduğu hizmetler ile yürütmüş olduğu faaliyetlere ilişkindir. Adıyaman ilinde 2016 yılında İŞKUR verilerine göre kayıtlı işsiz sayısı 25 bin 677'dir. Bu sayının % 45'i kadınlardan, % 55'i de erkeklerden oluşmaktadır. En fazla kayıtlı işsiz Beden İşçisi (Genel) mesleğinde bulunmaktadır. İşe yerleştirme rakamı ise 2016 yılında 3 bin 436 kişi olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında İŞKUR tarafından işe yerleştirilenlerin % 35,7'sini kadınlar, % 64,3'ünü ise erkekler oluşturmaktadır. En fazla işe yerleştirme yapılan meslek ise Beden İşçisi (Genel) olmuştur. Adıyaman İl Müdürlüğünce düzenlenen eğitim programları kapsamında ilk sırada İşbaşı Eğitim Programları gelmektedir. Toplam açılan programların büyük bir bölümü bu programlardan oluşmaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin kayıtlı olduğu ilk üç meslek ise Beden İşçisi (Genel), Büro memurları(Genel) ve Makine(Dikiş) meslekleri olmuştur.

İşgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin verileri ise Adıyaman İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı 341 olup tamamından cevap alınmıştır. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 15 sektörde tam sayım yapılmıştır. Adıyaman ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 19 bin 126 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 14 bin 878 çalışan erkeklerden, 4 bin 248 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Sektörlere göre dağılımda ise; Adıyaman ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. Bütün sektörlerde kadın çalışan sayısı erkek çalışan sayısından düşüktür. Kadın istihdamının Adıyaman ilinde daha da desteklenmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Takiben ortalama çalışan sayısında ikinci sırayı 121 kişi ile imalat, üçüncü sırayı 93 kişi ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve dördüncü sırayı 89 kişi ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörü takip etmektedir. Bu dört sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektörünün Adıyaman ili için en yüksek istihdamı barındıran bir sektör olduğu daha önce ifade edilmişti. İmalat sektöründeki işyeri sayısının da diğer sektörlere nazaran daha fazla olması ortalama çalışan sayısı sıralamasında bu sektörün ikinci sırada olmasının sebebini oluşturmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, meslek grubu bazında bakıldığında, toplam çalışanların içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar 6.857 kişi ile ilk sırada yer almaktadırlar. İlk sırada yer alan Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda 5.371 erkek ve 1.486 kadın çalışan bulunmaktadır.

Adıyaman ilinde açık iş oranı % 1,9 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı % 1,7 olup, Adıyaman ili açık iş oranı bakımından 0,2 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının üstündedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise % 4,4 ile İmalat sektörüdür.

Adıyaman ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı % 54,2'dir. Bu meslek grubunda açık iş oranı % 2,8'dir.

Adıyaman ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Dokuma Konfeksiyon Makineci, Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (Genel), Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Konfeksiyon İşçisi, Garson (Servis Elemanı), Beden İşçisi (Temizlik), Hemşire ve Temizlik Görevlisi olarak sıralanmıştır.

Adıyaman ilinde açık işlerin % 27,3'ünde işverenler işgücü taleplerinde öğrenim durumunu dikkate almamıştır. En fazla oranda birinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise % 65,5 ile lise altı seviyesi olarak görülmektedir. Kısaca açık işlerin tamamına yakınında öğrenim durumu lise altı seviyesi ön plana çıkmıştır.

Adıyaman ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en fazla İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir.

Adıyaman ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin % 61,3'ü söz konusu meslek grubunda yer almaktadır.

Adıyaman ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Makineci (Dikiş) mesleği aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleğinden sonra ikinci sırada yer alması, ilin istihdam politikalarına tekstil sektörünün yön vermesi adına dikkate değer bir bilgidir.

Adıyaman ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin % 18,8'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Adıyaman ilinde işverenlerin % 21,3'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke geneli ile aynı olup % 2,4 olarak öngörülmüştür.

EKLER

EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR

2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2017 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş-yerlerine 3.114 TL (üçbinyüzondört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhase-be müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Ornek No	:.....
Işyerinin Yasal Unvanı	:.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....
MAHALLE: .....
CADDE/SOKAK :.....
İÇ/DIŞ KAPI NO :.....
TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....
Tarih : ..... Telefonu : .....
E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐ (4. Soruya geçebilirsiniz)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.
(Birden fazla seçenek işaretlenebilir) (Cevapladıktan sonra 5. Soruya geçebilirsiniz)

Eleman Talebi ☐
Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐
Kısa Çalışma Ödeneği ☐
İşbaşı Eğitim Programları ☐
Mesleki Eğitim Kursu ☐
Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz.

☐ İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere ihtiyaç duymadım.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum.
☐ Diğer (Belirtiniz).....

5) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

7) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

↓

(.....kişi kısmi süreli çalışmaktadır)

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

8) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

9) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

9.1) Eleman aramıyoruz. → 10.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık Iş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla 6. Ozel Istihdam Büroları		
				1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2018 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

10) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	10.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

11) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	11.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	12. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	12. soruya geçiniz.

11.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

12) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu meslekler-de temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

12.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. → 13.Soruya Geçiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte **yeterli** işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi 5. Talep edilen ücretin yüksek olması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

13) Şu anda herhangi bir istihdam teşvikinden yararlanıyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

14) İşyerinizde Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Irak) işgücü istihdam etmek (çalışma iznine tabi olarak) ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐

15) Büyükanne ödeneğinin yaygınlaştırılmasının kadınların işgücü piyasasına girişini arttıracağını düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐ Etkilemez ☐

16) Kıdem tazminatına ilişkin yeni bir düzenleme yapılmasını ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐ Fikrim Yok ☐

17) Kıdem Tazminatı uygulamasının Devlet garantisindeki bir fona devredilmesi hakkındaki düşüncenizi belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Fikrim Yok ☐

18) 2016 yılında getirilen doğuma bağlı izinlerin kadın istihdamını nasıl etkilediğini/etkileyeceğini belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Değişmeyecek ☐

19) Sendikaların işgücü piyasasına ilişkin politikalar üretimine katkısının olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri: